

Cuvânt înainte

Mi-este cu neputință să pătrund în intimitatea resorturilor ce-au generat mulțimea gesturilor – în contra firescului – pe care le-au făcut guvernările post decembriste.

Necunoașterea și inconștiența fără de limite, a celor pe care poporul prin propria-i voință i-a desemnat să-i conducă destinul, a depășit imaginabilul, prefigurând reîntoarcerea într-un trecut istoric pe care nu-l dorim reînviat.

Unul dintre produsele inconștienței aleșilor noștri, este și acel mănunchi de acte normative, care reglementează restituirea bunurilor ce fac obiectul studiului de față, acte în care și-au găsit materializată voința, mai ales uzurpatorii.

Munca strămoșilor noștri, prin legiuirile strâmbe și hotărârile fărăde lege ale urmașilor lor este transferată din firesc, bun al națiunii, în nefirescul, bun al uzurpatorilor, făcându-ne și mai săraci.

Nu este de uitat, că legiuitorul și uzurpatorii, au avut și au încă, în justiție, un sprijin consistent, deoarece astăzi, din nefericire, personalul din cadrul aparatului a cărui menire este întronarea dreptății prin adevăr, este departe de-a stăpâni cazuistica prin cunoaștere.

Necunoașterea, în domeniul ce face obiectul studiului, este atât de crasă, la toate nivelele autorităților legiuitoare, administrative centrale și locale, precum și ale justiției, încât singura cale de-a așeza lucrurile în firesc, este revenirea la situația anterioară, punerii în aplicare a primului act normativ din mănunchiul mai sus amintit.

Rămân cu speranța că cei în măsură să facă dreptate, legiuitor și justiție, nu și-au pierdut în totalitate discernământul și demnitatea, putând încă să îndrepte lucrurile spre făgașul firesc, care este apărarea patrimoniului națiunii române.

AUTORUL

MOTO: Să asişti la săvârşirea răului
fără a interveni, nu este culpă
de indiferenţă, este crimă de
complicitate.

S T U D I U

PRIVIND LIPSA DE SUPT JURIDIC, PENTRU RETROCEDĂRILE DE BUNURI CERUTE DE
CULTELE RELIGIOASE MAGHIARE ŞI DE ORGANIZAȚII CARE NU AU AVUT, DE DREPT,
CALITATEA DE PROPRIETARI ŞI DE PERSOANĂ JURIDICĂ, PRECUM ŞI DE UNII PARTICULARI,
DE ETNIE MAGHIARĂ.

I N T R O D U C E R E

1. REVENDICATORII ŞI ADEVĂRAȚII CREATORII A BUNURILOR REVENDICATE

Una dintre problemele cu care s-au confruntat și se confruntă și în prezent guvernările României de după decembrie 1989 a fost și este aceea a revendicărilor pe care cultele religioase maghiare, așa zisul Status romano-catolic(ardelean, din Transilvania etc.), așa zisele Ordinele călugărești catolice maghiare, precum și unii cetățeni români de etnie maghiară le au asupra unor imense averi ce constau din bunuri imobile și mobile:

- clădiri(școli, internate, biblioteci, arhive etc.)
- terenuri (de construcții, arabile, pășuni, păduri etc.)
- mobilier, mobilier sacru, documente, cărți etc.

Toate aceste bunuri sunt situate în Transilvania, Banat, Crișana, Sătmar și Maramureș. De fapt și de drept aceste valori sunt moștenirea spirituală, morală și materială, comună tuturor etniilor și confesiunilor din spațiile geografice și de civilizație amintite, implicit sunt proprietatea într-o proporție covârșitoare a Statului Român.

Problema în sine trebuia rezolvată printr-o decizie politică extrem de pragmatic elaborată, dar numai după cunoașterea , în profunzime, a adevărilor istorice, intrinsec legate de modul în care au fost create și susținute aceste valori, date fiind, în perspectiva viitorului apropiat și a viitorului îndepărtat, neomițându-se nici prezentul, repercursiunile cu multiple și extrem de grave consecințe, dintre care cele mai afectate sunt: securitatea națională, demnitate și munca românilor.

În esență, este de analizat, în contextul istoric respectiv, sursele mijloacelor financiare și materiale folosite la realizarea și susținerea acestor valori

pe care reprezentanții politici, confesionali și nu numai, ai minorității maghiare în special și a guvernelor țărilor de origine a respectivelor minorități, în mod deosebit a celor din Ungaria, le revendică pentru sine, cu insistență, ca pe niște bunuri străbune ale bisericilor, ale așa zisului Status romano-catolic (ardelean, din Transilvania etc.), ale așa ziselor ordine călugărești catolice maghiare și ale unor cetățeni români de etnie maghiară.

„Revendicatorii” cu bună știință, exclud de la bun început, dreptul de proprietate spirituală, morală și materială a românilor (ortodocși și greco-catolici) și a celorlalte etnii mai puțin reprezentate în aria teritorială de referință, asupra acestor valori.

2. DE CE SE CONFRUNTĂ STATUL ROMÂN CU O ASEMENEA PROBLEMĂ ?

Explicația, din păcate, este simplă, iar cauzele neonorabile. Statul Român, este singurul stat, dintre cele succesoare ale statului dualist Austro-Ungaria care a tratat prin cei care-l reprezentau, așa cum de altfel tratează și astăzi, cu politicianism- deci, cu iresponsabilitate – mânați numai de interese meschine de partid, de grup sau personale, neexcluzând slugărnicia și lașitatea, problema bunurilor „revendicate” de cultele religioase minoritare și organizațiile deja menționate.

Autoritățile din România, au sfidat interesul național, munca, demnitatea și suferința de secole, a iobașilor români și a clericilor români, așa cum sfidează și în prezent interesul național, munca și demnitatea generației prezente și a generațiilor viitoare de români.

Din păcate, mai sunt niște cauze, pe care mitropolitul-primat Dr. Miron Cristea, viitor la aceea dată, patriarh regent și prim-ministru, într-o declarație făcută ziarului „Universul” la 25 martie 1924 le-a precizat ca fiind: „ guvernele României neorientate spre complicatele chestiuni confesionale din Ardeal” și „ intelectualitatea românească neorientată în materie bisericească”.

3. ACEEAȘI PROBLEMĂ, DAR REZOLVARE FIREASCĂ

Toate celelalte state succesoare ale statului dualist Austro-Ungaria, care s-a destrămat după Primul Război Mondial, luând în considerare faptul că bunurile mobile și imobile ale cultelor religioase maghiare și ale ordinelor călugărești catolice maghiare, au fost realizate și susținute, din resursele financiare și materiale ale statului, fiind puse la dispoziția acestora numai pentru scopuri publice maghiare și numai pe perioada cât acestea slujesc interesele statului, au trecut în proprietatea statului conform principiilor de drept, toate bunurile respective, apărându-se astfel interesele majore ale statului, precum și munca și demnitatea cetățenilor proprii.

4. FIRESUL PUS ÎN DREPTURI ȘI ÎN ROMÂNIA

Excepție, de la cele arătate, a făcut Statul Român, în anul 1948, când prin decretul nr.151 din 17 iulie, a denunțat Concordatul încheiat între România și Sf. Scaun la 10 mai 1927 precum și acordurile și convențiile ulterioare intervenite în aplicarea aceluși Concordat și a abrogat și legea din 12 iunie 1929 pentru ratificarea Concordatului, iar prin decretul nr.176 din 2 august 1948 a trecut în proprietatea Statului Român bunurile bisericilor, congregațiilor, comunităților sau particularilor ce au servit pentru funcționarea și întreținerea instituțiilor de învățământ general, tehnic sau profesional. **Toate cele cuprinse în lista școlilor particulare și confesionale naționalizate, inclusiv fostele colegii catolice, reformate, unitariene, precum și alte numeroase instituții, au fost construite și susținute – așa cum au fost și bunurile „revendicate” astăzi de cultele religioase maghiare, de ordinele călugărești catolice maghiare și de Statusul romano-catolic – de-a lungul secolelor din resurse publice, în special din contribuția românilor.**

Este elocventă poziția academicianului David Prodan, care în volumul „Memorii”, apărut în anul 1993 la paginile 140 și 141, precizează: „ Legea naționalizării culturii nu e o operă ceașistă (...) ea nu a venit ca o asuprire, ca o nedreptate a noastră, a venit ca o reparație istorică necesară, o armonizare pe cât se poate a anomaliilor unui lung trecut...naționalizarea(bunurilor istorice, culturale comune) nu e ceașism ci o mare reparație istorică”.

5. STATUTUL ROMÂNILOR, CREATORI A BUNURILOR, ASTĂZI, REVENDICATE DE FOȘTII OPRESORI

Consider că pentru a înțelege, inacceptabilitatea modului în care este tratată, de puterile ce-au guvernat și guvernează România, începând cu anul 1990, această problemă a „revendicărilor” formulate de către cultele religioase minoritare, de către așa zisul Status romano-catolic, de către ordinele călugărești catolice maghiare, este mai mult decât necesar să se prezinte statutul românilor, singurii băștinași din Transilvania, Banat, Crișana, Sătmar și Maramureș, așa cum reiese, de exemplu, foarte elocvent, din APROBATE, adică din colecția de legi feudale votate de Dieta Transilvaniei, în perioada 1540-1653, legi care erau favorabile numai pentru „domnii celor trei națiuni” (ungurii, secuii și sașii) recepte (recunoscute) ale țării și numai pentru „ordine și corpurile” din țară, formate din reprezentanții celor patru religii recepte (romano-catolică, reformată, luterană și unitariană), în care se precizează (Partea I. Titlul al VIII-lea, art.1): „Deși neamul valahilor nu a fost socotit în această țară nici între stări, nici între religii...cu toate acestea, pentru folosul țării, atâta vreme cât valahii sunt TOLERAȚI...” iar în Partea I, Titlul al IX-lea, art.1: „ Cu toate că națiunea valahă a fost ADMISĂ, în această țară pentru binele public, totuși, neținând seama de starea ei INFERIOARĂ...”

Este mai presus de orice demonstrație, că statutul românilor din teritoriile în discuție, era de neam TOLERAT, iar Biserica ortodoxă nu era recunoscută, ceea ce nu a împiedicat statul, să beneficieze de munca (prestații iobăgești etc.), de contribuțiile financiare (dări, taxe, onorarii etc.) și materiale (dijma, alte obligații în natură etc.) pe care iobagii români și clericii români, cu toate că erau numai tolerați – nu aveau decât dreptul muncii în favoarea stăpânilor din cele trei națiuni recepte – erau obligați să le achite, să le presteze, sau să le dea.

CAP. I. BISERICILE MAGHIARE DIN ROMÂNIA

1. ÎNCREȘTINAREA UNGURILOR. AVEREA NAȚIUNII, SUPT MATERIAL AL BISERICII ROMANO-CATOLICE

La finele secolului al X-lea, s-a constituit statul feudal, Ungaria, care încă de la început, dintr-o necesitate politică, a adoptat creștinismul de rit catolic.

Săvârșirea acestui act de încreștinare a fost făcut de către Ștefan I, cel ce în anul 1001, după primirea investiturii de la papă a devenit primul rege al Ungariei.

Legătura dintre aceste două evenimente este de natură siamezică, cu implicații deosebite asupra evoluției în timp a relației dintre stat și biserica catolică, și asupra evoluției în timp a bisericii catolice din Ungaria și din teritoriile – inclusiv cele în discuție – asupra cărora și-a extins aceasta stăpânirea începând cu secolul al XI-lea.

Modalitatea – voință de stat – prin care Ungaria a îmbrățișat biserica catolică, precum și scopurile acesteia au determinat angajarea majoră a statului ungar în construcția acestui edificiu religios, prin donatii făcute de regii unguri, care s-au materializat, în biserici, locuințe pentru clerici, clădiri diverse, mobilier, inclusiv mobilier sacru, terenuri, sate, domenii, etc. adică tot ce s-a considerat că este necesar pentru un asemenea, nobil, dar mai ales, politic, scop.

Biserica catolică din Ungaria, a fost de la început **biserică de stat**, parte organică a vieții acestuia, devenind prin menire, biserică catolică maghiară, **asupra căreia Coroana ungară avea o autoritate absolută**, fără a se permite știrbirea acesteia de către nimeni, inclusiv de către papă, ale cărui încercări de imixtiune au fost respinse de fiecare dată cu fermitate.

Biserica catolică maghiară trebuia să fie și să rămână neatârnată, deoarece nu era de admis ca efortul material considerabil al statului și scopul în sine al lucrării de încreștinare, care era și de susținere a statului, să se risipească.

Motive nu de ordin religios sau spiritual, ci de ordin material și politic a motivat biserica catolică maghiară, de a face tot posibilul, pentru a păstra și după

ce nu a mai fost biserică de stat, averile de care a beneficiat odată cu înființarea, ceea ce îi dădea o forță deosebită, putând în continuare, așa cum s-a obișnuit pe parcursul veacurilor, să-și exercite și influența politică.

Voința de stat, așa cum era și firesc, **nu a cedat averile** în cauză, **în proprietatea bisericii**, împotriva tendinței acaparatoare a acesteia, iar dreptul de patron suprem al Regelui Ungariei, asupra Bisericii catolice maghiare și asupra averilor așa zise bisericești a fost o stavilă de netrecut. **Statul a rămas pe mai departe în drept de a dispune de aceste averi.**

2. STAREA DE DREPT A BUNURILOR BISERICII ROMANO – CATOLICE

„Concepția ungurească nu a putut vedea în **averea bisericească**, altceva decât o **donatiune făcută din avutul național comun**, care nu putea să treacă în posesiunea particulară a celui dăruit și asupra căreia regele, care a făcut donatiunea poate dispune și mai departe” (Dr.Kosutány Ignác: Egyházjog. A magyarországi egyházak alkotmánya és közigazgatása, Cluj ed.II. pg.44)

Clericilor, a căror interese materiale și politice, nu le permit să-și însușească un asemenea adevăr bazat pe o realitate istorică și de drept de necontestat și care susțin că averile bisericești ce-au fost dobândite din danii regale se consideră proprietate privată, Kosutány I. le răspunde: „**Bunurile bisericești nu sunt nicidecum proprietate privată, ci avere legată, direct pentru scopuri bisericești și indirect pentru scopuri de stat(căci Biserica romano-catolică a fost odinioară Biserică de stat); subiectul dreptului de proprietate este sfânta Coroană ungară.**” (o.c. pg.547)

„Bunurile bisericești ungurești au aparținut și aparțin numai în parte în cadrul dreptului privat, în partea cea mai mare ele trec în domeniul dreptului de stat maghiar.

Dreptul privat, și dreptul de stat, dimpreună cu dreptul bisericesc maghiar dezvoltat paralel cu acesta, sunt atât de întrețesute unul cu altul, încât natura de drept a averii bisericești romano-catolice este cu neputință de determinat cu ajutorul criteriilor dreptului modern, deoarece ea nu se poate peste tot încadra în categoriile concepțiilor moderne de drept. Noțiunea de drept a averii bisericești ungurești este o noțiune istorică, care nu se poate înțelege decât din natura raporturilor acelei vieți care le-a dat naștere și le-a susținut. Ea este rezultatul unui trecut de nouă sute de ani. Legislația ungară nu le-a reglementat niciodată printr-o lege unitară și tranșantă.”(o.c.pg.549)

Împăratul Iosif II precizează într-o Rezoluție scrisă de el însuși, în data de 24 martie 1783 sub nr.2892 natura averilor bisericești: „**În Ungaria, ca și în celelalte provincii ale religiei, averile bisericești sunt proprietatea deosebită a colectivității; numai uzufructul lor este al episcopilor, prelaților, mănăstirilor sau beneficiarilor**, în scopul ca aceștia să-și poată împlini cu ajutorul lor, datoria pe care o are fieștecare. În consecință, **acești uzufructari să nu aibă alte drepturi de proprietate, nici să nu se pomenească de vre-un drept de moștenire, sau de vre-o altă prerogativă sau privilegiu...**”(o.c.pg.84)

În ceea ce privește modul în care Biserica catolică maghiară, a dobândit averile, între Dr.Kosutány Ignác, fost profesor de drept bisericesc la Universitatea din Cluj și judecătorul curții regale ungare și palatin al Ungariei, Werböczy Ștefan, există o asemănare izbitoare: „Primele averi Biserica catolică le-a dobândit prin donațiuni de la regi, și donațiunile regale au rămas până în ziua de astăzi izvorul principal al câștigării de averi în Biserica catolică”, afirmă Dr.Kosutány I. în „Dreptul bisericesc”, Cluj, ed. II, 1903, pg.545, așa după cum Werböczy Ș. în codul „Tripartitum iuris inlyti regni Hungariae”(I.13) afirmă: „**Întreg clerul superior, de orice demnitate și rang, din întreg regatul Ungariei ca și din părțile anexe și supuse acestuia, și-a căpătat și posedă toate averile din donațiunile slăviților regi ai Ungariei**”.

„Când regii unguri, în baza dreptului Coroanei, au donat o parte din averea de sub jurisdicția acesteia, bisericilor, nu au transmis dreptul Coroanei necondiționat și deplin asupra celui dăruit. Aceasta nici n-o puteau face, deoarece **regii unguri, în baza jurământului, nu puteau înstrăina drepturile Coroanei și astfel nu puteau săvârși o schimbare intenționată de subiect de drept în înțelesul de drept al cuvântului „înstrăinare”**. În conformitate cu concepțiile timpurilor respective, ei au așezat scopuri de stat pe bază de drept material. **Faptul donațiunii n-a anulat dreptul de proprietate al Statului. Și după îndeplinirea donațiunii i-a rămas Coroanei jus possidendi(nu jus possessionis, care-i revenea beneficiarului).**”(o.c.pg.98).

Cele până acum arătate este cuvântul autorizat al jurisprudenței maghiare în ce privește natura averilor bisericești din întreaga fostă Ungarie, deci și pe acelea din diecezele: Alba-Iulia, Timișoara, Oradea și Satu-Mare, care au rămas pe teritoriul României și nici o încercare făcută de cercurile catolice de a infirma acest cuvânt n-a fost în stare să-l clatine.

Este relevantă și concluzia monografiei „ A Holt-kézi Törvény Magyarországon” (lex amortisationis), Pécs, 1891, pe care Daempf Sándor a scris-o despre, bunurile de mână moartă în Ungaria „**Bisericile și corporațiunile bisericești, precum în trecut așa și în prezent, nu pot câștiga de veci nici un fel de imobil lumesc, decât doar dacă ar obține permisiunea Regelui, în baza dreptului uzual dezvoltat în cursul timpului.**”(pg.136)

Deci, în toate alcătuirile statale, ce-au stăpânit teritoriile în discuție, bunurile aflate în folosința bisericilor recepte, inclusiv rezultatul administrării acestora, nu au fost considerate, ca fiind proprietatea acestora, ci ale statului.

3. FOȘTII OPRESORI ȘI DEFICITUL DE MEMORIE

De ce uită Biserica romano-catolică maghiară, că datorită unui sistem draconic, inspirat și patronat de ea, nimeni nu se putea ridica dintre români pentru a putea ocupa demnități în stat, decât dacă îmbrățișa religia catolică, rupându-se astfel de neamul său și sporind numărul ungarilor.

De ce se uită de către Biserica romano-catolică maghiară, că pe această cale românii și-au pierdut valori intelectuale, naționale, Ioan Corvinul, Matiaș Corvinul, Nicolae Olah, Acațiu Barcsay, care au devenit elemente conducătoare în

statul maghiar, precum și sute de familii nobile care au supraviețuit timpului, existând și astăzi, ca Kendeffy, Majlath, Josika.

De ce se uită de către Biserica romano-catolică maghiară, că bisericile românești au fost luate cu forța și date catolicilor.(Veszely K. Documente istorice ale bisericii din Ardeal, v.I. pag.83). Un exemplu de neînfirmat fiind aceea biserică romano-catolică din Abrud, care a fost românească(Țara Țopilor,1912, pag.14).

De ce se uită de către Bisericile maghiare, că bisericile și catedralele pe care și le-au clădit, sunt în bună parte realizate din contribuția românilor, cărora le-au fost distruse, în 1761 din ordinul guvernatorului Ardealului, contele N. de Bethlen toate mănăstirile(cu o singură excepție) și aproape toate bisericile. (I.Puşcariu. Documente pentru limbă și istorie. VI. pag.231).

De ce nu se ia în considerare de către Bisericile maghiare, contribuția și în prezent a Statului Român la susținerea bisericilor respective.

Până în anul 1848 noi eram, pe pământul natal, o simplă misera plebs contribuens, Valahi schismatici și eretici, care nu făceau parte din nici o „națiune” și din nici o „religie” cu drepturi.

Din sudoarea muncii și suferința împilării, iobagii și clericii români, contribuiau cu cele mai sus arătate – cu toate că rămâneau numai cu minimul necesar unei vieți pe care și-o duceau de pe o zi pe alta – la formarea veniturilor publice, ce-au fost pe parcursul a multor secole, sursa din care s-au construit și susținut tot ceea ce astăzi – cu abjectă nerușinare, deoarece nu sunt în drept nici măcar să se gândească că ar putea să pretindă să „ revendice” bunurile respective – așa zișii foști proprietari, cer cu insistență.

În data de 6 august 1850 la Viena, Timotei Cipariu, A. Treboniu Laurian, Vasile Ciupe și Ioan Maiorescu, au redactat o scrisoare, în limba maghiară, destinată mai marilor vremii, în care precizau. „ Națiunea română... speră aceasta cu atât mai sigur, cu cât știe că fiii ei au fost scoși de mult din Guvernul Transilvaniei, cel compus numai din Maghiari și Sași, de la participarea stipendiilor din fonduri publice și din casele de contribuție ale Transilvaniei destinate de la preaînaltele locuri pentru formarea științifică a junilor Transilvani, cu toate că ea, ca cea mai numeroasă, a contribuit la Stat partea cea mai mare, și prin urmare a conferit cel mai mult spre formarea fondurilor scolastice”(Cf. revista „Transilvanis”, 1884, pag.89; originalul se găsește la Cartea fundală din Cluj-Napoca).

4. FURTUL PIOS, IZVOR DE AVERI PENTRU BISERICA ROMANO-CATOLICĂ

Referitor la problema în chestiune – fără a face nici un fel de comentariu, pentru că ar fi inutil să comentez ceva ce este clar ca lumina zilei – voi reda afirmațiile unui fost membru al Comisiei parlamentare maghiare :

„Zău așa, ar fi mai bine dacă uneori cei chemați și-ar aduce aminte că partea covârșitoare a bunurilor din chestiune a ajuns în stăpânirea Bisericii catolice prin falsificare de documente. Nu suferă nici o îndoială, că vechii preoți catolici din aceea epocă, în care nimeni nu știa scrie și ceti în afară de ei, și-au agonisit, în numele regilor, prin falsificare de documente, atâtea averi, încât contravaloarea lor ar face de prisos orice subvenție din partea Statului. **Falsificatorii de meserie ai documentelor erau exclusiv preoți** care își linișteau conștiința cu aceea, că o sporire pe această cale a patrimoniului bisericii nu numai că nu este un păcat, ci tocmai din contră, este un lucru bineplăcut lui Dumnezeu. Ei credeau că **furtul pios**, în numele sfinților regi, este o procedură deosebit de vrednică de prețuire. Astfel s-a întâmplat, că cele mai multe falsificări s-au făcut în numele Papilor și al regilor maghiari sfinți: Ștefan și Ladislau.

Documentele falsificate și inventate, conscrise de Dr. I. Karácsonyi trec peste numărul de **200**. Documentele falsificate se urcă la **269**, cele fără dată la **302**. Falsificările se referă de obicei la dotațiuni de bunuri, transcrieri și confirmări, respectiv la alte privilegii (Zsilinszky, Noch ein Wort, 27)”.

5. FALSUL ȘI UZUL DE FALS ÎN ÎNSCRISURI OFICIALE, SUPORT PENTRU REVENDICĂRI

Un exemplu edificator, este cazul liceului fost regesc (Lyceum Regium) din Cluj-Napoca, situat pe strada M. Kogălniceanu nr.2, care astăzi este revendicat de Arhiepiscopia romano-catolică de Alba-Iulia prin Consistoriu romano-catolic, cu toate că acesta a fost construit, și susținut din fonduri publice (Fondul de studii). În acest sens, pentru a înlătura orice suspiciune în legătură cu cele susținute, redau în continuare conținutul inscripției, în piatră, care se găsește deasupra porții principale:

FRANCISCO I AUSTR. IMP. GIORGIO BANFFY GUBERN.
LYCEUM REGIUM E REDIT. FUNDI STUDI (ORUM) CATH (OLICORUM)
MAGNIFICENTIS REAEDIF

Acest liceu a avut printre profesori pe Vasile Dobra, preda poezie, pe medicul Ioan Molnar Piuariu, pe juristul Ladislau Vaida de Glod, pe Ioan Fekete-Negruțiu care era titularul catedrei de limba română, pe protopopul Ioan Pamfilie ș.a.

Dintre personalitățile românești care au frecventat acest liceu, le amintesc numai pe cele mai cunoscute: Ioan Pataki, episcop, Ioan Inochentie Micu-Klein, episcop, Ioan Bob, episcop, Gheorghe Lazăr, Gheorghe Șincai, Petru Maior, Petru Dobra, Avram Iancu, Alexandru Papiu Ilarian, George Barițiu, Ioan Axente Sever, Theodor Mihali, Aron Pumnul ș.a.

Foștii uzufructari, cultele religioase minoritare, care cu toate că nu au primit niciodată, drept de proprietate asupra bunurilor ce-au folosit, de la statele în slujba cărora s-au pus fără rezerve, doresc acum, în România, să devină proprietari, **vor să intre în proprietatea muncii de secole a iobagilor și a clericilor români.**

Și atunci, cum este posibil ca astăzi, într-un stat nou, România, să se elaboreze și să se promoveze, de Puterea legislativă și executivă, în necunoștință de cauză, acte normative, ce sfidează adevărul istoric și cele mai elementare principii de drept. Aceste reglementări, puse în mâna unor autorități, inclusiv justiția română, la fel de necunoscătoare, dau curs favorabil unor „revendicatori”, pe care într-o exprimare deosebit de elegantă, pot să-i calific ca fiind de rea credință, dar care, exploatănd cu nerușinare, crasa necunoaștere, neștiința, adică, incompetența și lipsa de verticalitate a personalului din cadrul autorităților statului, intră în proprietatea – sper că vremelnic – unor bunuri pe care nu le-au avut niciodată în proprietate.

6. BUNURILE BISERICII REFORMATE, UNITARIENE ȘI LUTERANE AU APARTINUT TOT STATULUI

Consider, că este absolut necesar, să precizez, eliminând prin aceasta orice putință de speculație, că odată cu desprinderea din trunchiul Bisericii catolice maghiare – începând cu prima jumătate a secolului al XVI-lea, secolul reformelor religioase, a ramurilor cultelor religioase protestante, din care amintesc numai pe acelea ce au legătură cu subiectul prezentei expunerii: Biserica reformată, Biserica luterană și Biserica unitariană – fiecare cult religios desprins a preluat din „averea” trunchiului mamă, Biserica romano-catolică maghiară, o parte (biserici, locuințe pentru clerici, clădiri cu destinații diverse, inclusiv pe cele cu destinații culturale, mobilier inclusiv mobilier sacru, terenuri, etc.) ce considera că-i revine, deci, aparține.

Evident că și aceste averi, ale noilor culte religioase, erau de fapt și de drept – ca și ale muribundeii, în aceea vreme, Biserica romano-catolică maghiară – ale statului, care în continuare, funcție de cultul îmbrățișat de către conducătorul statului, erau mai mult sau mai puțin sprijinite material, dar fără a se admite nici o abatere de la menirea de început a Bisericii maghiare.

7. CĂRȚILE FUNDUARE NU CONSTITUIE DREPTURI MATERIALE

În ce privește **procedura de cărți funduare**, în baza căreia bisericile maghiare cred că pot invoca dreptul de proprietate asupra unor imobile întăbulate pe numele acestora, această procedură de fapt **nici nu constituie, nici nu anulează drepturi materiale**; ea reglementează pur și simplu modalitatea după care se pot câștiga, înstrăina sau greva drepturi reale referitoare la imobile. **„...autoritățile de cărți funduare, în baza parag.19 al art. IV. din 1869, trebuie să fie din oficiu, cu atenție la hotărârile respective ale patriei relative la interzicerea dobândirii de bunuri, și să nu ordone întăbulări de proprietăți de bunuri imobiliare pe numele Bisericilor și a corporațiilor religioase, în**

bază de contracte sau alte obligațiuni, care nu au aprobare regală”.
(Kosutany I.o.c.pg.553)

„ Dacă, în ciuda acestora, dreptul de proprietate privitor la vre-un teren ar fi fost înscris pe Biserică sau pe vre-o corporațiune de a ei, pașii legali necesari în vederea radierii acestor fel de inscripții, îi poate face atât partea interesată de c.f., cât și din interes public, Direcțiunea afacerilor judiciare a Fiscului regesc”. (Kosutany I. o.c.pg.554.)

CAP. II. ORDINELE CĂLUGĂREȘTI CATOLICE MAGHIARE DIN ROMÂNIA

1. ISTORIC. ASIGURAREA SUPORTULUI MATERIAL

În scopul întăririi statului maghiar și prin sprijinul credinței catolice apusene, regii unguri, au adus din apusul Europei, călugări aparținând diferitelor ordine catolice.

Astfel, în secolul al XI-lea, au fost aduși din Germania călugării Benedictini, după care au urmat cei aduși din Franța și Italia, precum: Cisterciții (în anul 1142), Premonstratensii (în anul 1179), Dominicani (în anul 1221), Augustinienii (în anul 1223), Ioaniții (în anul 1242), Franciscanii (în anul 1229), Carmeliții (în anul 1372), Iezuiții (în anul 1561), Piarștii (în anul 1666), Minoriții (în anul 1668), aceasta ca să-i amintesc numai pe cei mai importanți.

Ordinele călugărești catolice, au fost așezate de către stat, în imobile – biserici, mănăstiri, locuințe, școli, internate, biblioteci, dotate inclusiv cu mobilier etc... – ce-i aparțineau așa cum aparțineau tot statului, întinsele suprafețe de teren ce au fost puse la dispoziția aceluiași ordine și care erau date numai spre folosință și numai pe perioada cât dura misiunea școlară a acestora.

Principii Ardealului dădeau zeci de sate românești, cu toate proprietățile lor, ordinelor religioase aduse din apus. Astfel, în anul 1596 Sigismund Báthory, a donat iezuiților satele românești Ampoița, Tăut, Galda de Jos, etc., românii fiind dați astfel șerbi catolicilor.

Este de notorietate modul cum s-a tratat de către statul austriac, averea călugărilor Iezuiți, după ce acest ordin a fost desființat în anul 1773 în toate țările din Europa. Statului austriac i-a revenit, conform principiilor de drept, cu toată opoziția Papei Clement al XIV –lea, întreaga avere a acestora.

2. DEPENDENȚĂ

Ordinele călugărești catolice și tot ceea ce însemna organismul viu al Bisericii – inclusiv episcopii, care erau numiți de Regii unguri, nu de Papa – erau puse în strictă dependență cu puterea de stat, fapt pentru care și ordinele călugărești catolice au devenit maghiare.

3. MISIUNI

– Să-și pună calitățile în slujba civilizării și întăririi vieții publice și de stat și a Bisericii romano – catolice maghiare, fiind pe parcursul a mai multor secole, singurii învățători și profesori din Ungaria și teritoriile amintite. Opera școlară fiind o inițiativă a statului, a fost pusă în aplicare și susținută prin forța economică a acestuia, fapt pentru care școlile chiar dacă erau conduse de călugări nu erau confesionale sau ale ordinelor.

– Să susțină și să dezvolte – din veniturile realizate din administrarea bunurilor puse la dispoziție – misiunea școlară și baza materială inițială.

– Să asimileze, în special pe români, cu spiritul națiunii maghiare, fapt pentru care au fost cu premeditate așezați în zonele locuite de români, sau la limita acestora. Să fie adevărate bastioane ale maghiarismului.

– Să înstrăineze teritoriile unde au fost așezați – prin alungarea românilor – mai ales din orașe.

– Să ducă o propagandă susținută în contra românilor, înlăturarea acestora de la cultură și robirea lor economică.

La cele câteva dintre cele mai importante misiuni ale ordinelor călugărești catolice maghiare, enumerate deja, după Marea Unire din 1918, s-a mai adăugat și misiunea, cu brio îndeplinită, de instrumente în serviciul revizionismului și iredentismului maghiar, îndreptate în contra Tratatului de pace de la Trianon, fiind ostași ai lui Horthy îmbrăcați în sutane ale Sf. Norbert, ale Sf. Francisc etc., unelte în serviciul idealurilor maghiare.

4. EXISTĂ MOTIVAȚII PENTRU MENȚINEREA ÎN VIAȚĂ A UNOR ORGANISME PERIMATE ȘI OSTILE?

Spre sfârșitul anului 2005, o delegație a unor culte religioase minoritate, din România, din care a făcut parte și un delegat al Ordinului Premonstratens (din România?, din Ungaria?, Universal?), s-a deplasat în occident, cu scopul declarat de-a sensibiliza diferite organisme internaționale, pentru ca sub presiunea acestora, Statul Român să accelereze procesul de „retrocedare”, desigur, „in integrum” a bunurilor mobile și imobile, pe care acestea pretind că le-au avut în proprietate.

Presupunând că Ordinul Premonstratens din România, există de fapt, pentru că am mare îndoială că acesta există și prin suport de drept, îmi permit să deduc că și celelalte ordine călugărești catolice maghiare, de pe teritoriul României, sunt în aceeași situație.

Din cele de mai sus decurg o serie de întrebări pe care îmi permit să le pun autorităților Statului Român, care au conform celor legale, atribuții în această problemă:

– Conform căror acte normative ale Parlamentului sau ale Guvernului României, ființează ordinele călugărești amintite pe teritoriul Statului Român?

– În baza căror acte normative emise de Parlamentul sau de Guvernul României, aceleași ordine călugărești au dobândit personalitate juridică, deoarece numai deținerea unei asemenea calități, îndreptățește titularul să pretindă și să dețină, bunuri mobile și imobile ?

– Care sunt documentele, cu real suport juridic, în baza cărora, în ipoteza absurdă că organizațiile în discuție au dobândit calitatea de persoană juridică, „revendică” de la Statul Român bunuri mobile și imobile?

– Nu se cunoaște, sau nu se dorește cunoașterea, menirii și activității ordinelor călugărești amintite înainte și după Marea Unire?

– Nu se cunoaște, sau nu se dorește cunoașterea, adevăratului proprietar a bunurilor mobile sau imobile, pe care organizațiile în discuție, le-au avut puse la dispoziție pentru susținerea și dezvoltarea activității proprii?

5. SITUAȚIA JURIDICĂ A ORDINELOR CĂLUGĂREȘTI CATOLICE MAGHIARE

A – ÎN UNGARIA.

Situația juridică a ordinelor catolice călugărești maghiare în vechea Ungarie mai corect și mai precis decât oricine, o cunoaște prof. dr. Kosutány I., la a cărui erudiție ne-am mai referit, și care în tratatul ce-i aparține „Egzházjog – A magyarországi egyházak alkotmánya és közigazgatása” (Dreptul bisericesc – Constituția și administrația bisericilor din Ungaria), Ed.II, Cluj, 1903 afirmă: „Ordinele călugărești nu erau persoane juridice, ele nu puteau dispune de averea lor; acest drept îl avea exclusiv Regele, care așeza în țară Ordinele, le dota, le prevedea cu conducători și le desființa. Cu Roma, aceste Ordine nu se găseau în nici un fel de raport de dependență”.

Mai mult chiar, arată Kosutány, în același tratat: „de la Regele Sigismund încoace Ordinelor călugărești maghiare le este interzis sub pedeapsa cu moartea și sub pedeapsa pierderii averii, de a primi ordine directe și îndrumări de la Superiorii lor, cu reședința în Roma. Legile privitoare la acest obiect pot fi socotite ca învechite numai în ce privește partea penală”.(pg.526).

B-ÎN ROMÂNIA

În cazul particular al Ordinului Premonstratens, aparenta situație de drept, pe care printr-o împrejurare favorabilă și-a câștigat-o în România antebelică a fost obținută în mod ilegal și fraudulos prin prezentarea cu rea credință a faptelor și din partea unei autorități incompetente.

Aceasta s-a întâmplat în anul 1930, când ministerul Instrucțiunilor Publice al Cultelor și Artelor, Serviciul cultelor minoritare, cu toate că nu avea nici o competență în problemă, cu nr.52929/5994/22 mai 1930, comunică Provincialului Ordinului Premonstratens din Oradea: „ Ministerul recunoaște Ordinului Premonstratens din Oradea Mare, personalitatea juridică de drept public”.

La data respectivă era în vigoare Legea nr. 21 din 6 februarie 1924 pentru persoane juridice (asociații și fundații), în care se stipula că persoanele juridice de drept public se creează numai prin lege iar asociațiile și așezămintele fără scop lucrativ sau patrimonial nu pot dobândi personalitatea juridică decât în temeiul unei decizii motivate a tribunalului civil în circumscripția căreia s-a constituit.

Actul din 1930, ilegal emis, a fost anulat prin Decizia nr. 220241 din 18 decembrie 1936, a Ministerului Cultelor, când ministru era Victor Iamandi.

Articolul unic, avea conținutul:

„Se anulează ordinul Ministerului Cultelor și Artelor nr.52929/1930, prin care se recunoaște Ordinului Premonstratens din România, calitatea de persoană juridică”.

Acesta este unul din cazurile, foarte numeroase, de politichie, slugărnicie, inconstiență, incompetență, din partea autorităților din România.

Jurisprudența creată de justiția țării, este absolut concludentă. Astfel Tribunalul Timiș – Torontal, Secția II, a dat la 10 septembrie 1934 decizia nr.1417/1934 în care se stabilește că, „Ordinele sunt datorate să îndeplinească formalitățile și să se conformeze dispozițiilor Legii persoanelor juridice”.

Este de precizat că pentru a exista în România un ordin premonstratens, acesta trebuie să fie organizat conform perceptorilor prevăzute în canoane și să se încadreze în necesitățile Statului Român. În cazul premonstratensilor, este necesar ca acesta să fie compus dintr-un număr de cel puțin două mănăstiri și case, pentru că dreptul canonic nu prevede ca un ordin să fie compus numai dintr-o casă. Înainte de al doilea război mondial, în România exista o singură mănăstire a acestui ordin, ceea ce însemna că acesta nu poate exista, nici din punct de vedere al dreptului canonic și nici din punct de vedere juridic, deoarece este puțin probabil, ca după război să se fi dezvoltat.

Pentru a nu se crea impresia că acest așa zis ordin Premonstratens, este un caz nefericit, singular, în sensul că celelalte ordine sau încadrat, în tot ceea ce are legătură cu existența și activitatea lor, în cele legale, voi prezenta o mică frântură din modul în care înțelegea să se manifeste, pentru a-și atinge scopurile – în cele mai multe cazuri contrare Statului Român –, ordinul Franciscanilor Conventuali („Minorități”) din Transilvania, dar nu înainte de a preciza că și acest ordin s-a „distins” prin aceeași „prodigioasă” activitate, ca și mai înainte prezentat, ordin Premonstratens, fiind la fel de nelegal, de antiromânesc și uzând în aceeași măsură de fals și uz de fals în înscrisuri oficiale, de trafic de influență și de alte mijloace condamnabile, adică la fel de imoral.

Astfel, în fața instanțelor de judecată, Tribunalul Sălaj și Curtea de Apel din Oradea, pentru a-și susține calitatea de persoană juridică, în procesul pentru recuperarea liceului din Șimleul-Silvaniei, s-a folosit de un document emis de Sf. Scaun, pe care, în formă falsificată – din traducerea din limba latină în limba

română s-au omis părțile care evidențiau tendințele maghiare – l-au prezentat instanțelor de judecată, obținând astfel un verdict favorabil. Tot în același caz, au susținut că ei au achitat împrumutul contractat cu banca Magyar Jelzalog Hitelbank din Budapesta, în vederea finalizării lucrărilor la liceul în cauză, cu toate că acel împrumut a fost achitat de către Statul Român, în data de 9 martie 1929.

A refuzat – invocând motive fără substanță, dar foarte motivate în cazul unei organizații ilioiale Statului Român – crearea prin contopire cu Provincia minorită din Moldova, a unei Provincii românești a ordinului minorit , deoarece ar fi fost stânjenit în activitatea lui național-maghiară.

6. AVERI

Preluarea de către unitățile de învățământ, biserici, etc., în denumirea lor și a denumirii ordinului călugăresc catolic (Piarist, Minorit, Premonstratens etc...), a cărui membri erau preoți, învățători sau profesori la acestea și care totodată le și administrau, le-a inspirat acestora să se folosească de experiența, unei alte organizații, despre a cărei existență și obiective, vom relata și în prezenta, înscriindu-se fraudulos în cărțile funciare,arogându-și astfel, fără acoperire juridică, dreptul de proprietate asupra unora dintre bunurile care se găseau în folosința și administrarea lor, uzurpând prin aceasta drepturile statului.

Este edificator, pentru stabilirea adevăratului proprietar al imobilelor ce-au fost în folosința, nu în proprietatea ordinelor călugărești catolice maghiare, ceea ce precizează P. Cseplö în monografia așa zisului liceu „Premonstratens” din Oradea (A Nagyvárad román katholicus fögymnásium története, Oradea, 1934, pg.158): „Aceste edificii, s-au predat Premonstratensilor și anume nu ca proprietate perpetuă ci numai în administrare până când liceul va fi al lor”, iar la pg.273: „Edificiul liceului din Oradea aparține Fondului de studii, dar toate cheltuielile de susținere și providere a institutului le suportă Ordinul canonic al Premonstratensilor din Jasovia, în baza diplomei restituționale, din veniturile redobândite”.

În ce privește averile, Ordinul Premonstratens nu a căutat să se conformeze condițiilor impuse de percepțele canonice, fapt ce se dovedește prin consistentele și feluritele averi, pe care aceștia, le-au dobândit fărădelege. Exemplific, prin a enumera câteva: Terenurile deținute numai în Hidișelul de Sus și Hidișelul de Jos erau în suprafață de 1.211 iugăre, Băile Felix, proprietăți în comuna Sânmărtin etc.

7. ACȚIUNI SUBVERSIVE ÎN CONTRA STATULUI ROMÂN

Fără de lege, era și activitatea subversivă a acestuia în contra Statului Român, fapt dovedit și prin Concluzia Consiliului de război al Corpului VI de Armată, din 17 aprilie 1937, din care, voi reda spre exemplificare, un singur paragraf: „Deși cetățeni români, unii dintre aceștia, departe de a fi călugări cuvioși în serviciul religiei care trebuie să înfrățească oamenii între ei, lucrează mână în

mână cu exponenții revizionismului maghiar din Ungaria, pentru refacerea Ungariei milenare, nedându-se îndărăt de la nici unul din mijloacele care le pot fi de folos în acest scop”.

Date fiind misiunile – incompatibile cu existența poporului român și a României după Marea Unire de la 1 Decembrie 1918 – presupun că autoritățile abilitate ale Statului Român, nu au căzut în capcana oficializării existenței așa ziselor ordine.

S-ar încadra în anormalitate, situația în care Statul Român ar recunoaște, aceste ordine și mai mult decât atât, le-ar oferi și calitatea de persoană juridică – fără a lua în considerare că misiunea acestora, pe teritoriul actual al României, pe care au fost așezate de către regi unguri, dușmani ai neamului nostru, a avut ca scop declarat și desființarea noastră ca națiune – ceea ce n-au făcut nici statele ce-au beneficiat de serviciile acestora, ca de exemplu, Ungaria, cu toate că obiectivul acestora era de ordin național – politic maghiar .

Statul Român are interesul vital, să cerceteze la toate ordinele, obiectivele și mijloacele folosite pentru îndeplinirea acestora, așa cum sunt prevăzute în Statutele acestora și să aprecieze, cu toată răspunderea, dacă acestea nu-i prejudiciază sau afectează interesele.

CAP. III. FONDURILE PUBLICE

1. ISTORIC ȘI MOD DE FORMARE

În ideea de-a elimina eventualele confuzii în ceea ce privește interpretarea unor informații, voi prezenta problema Fondurilor publice, înaintea capitolului în care se vor face deosebit de multe referiri la acestea.

Cele mai importante fonduri publice sunt:

- Fondul de studii
- Fondul de religie
- Fondul de stipendii(sau de burse)
- Fondul Orfelinatlui terezian din Sibiu
- Fondul învățătoresc al Școlilor Normale
- Fondul de pensii învățătoresc al Școlilor Normale

Pentru a se exclude din față, orice interpretare tendențioasă, din partea celor interesați, asupra modului în care Fondurile publice, au fost constituite și mai ales din ce resurse, consider că este mai mult decât convingător, dacă-l citez pe G. Forster, președinte al Administrației fondurilor publice din Ungaria :

„ Fondul religionar a fost întemeiat la 1776 din averea Iezuiților, Fondul de studii a fost întemeiat la 12 mai 1581, cu prilejul înființării colegiului din Cluj, prin donarea din partea lui Ștefan Báthory, a bunurilor abațiale din Mănăstur și

prin averea ordinului iezuit, desființat la 1773, iar Fondul școlar elementar s-a înființat, respectiv s-a dotat, din Fondul cameral”

Fondul de stipendii (de burse) a fost creat de Ștefan Báthory și consolidat de împărații Leopold și M. Theresia. (Procesul verbal al Adunării Statului catolic din 1913).

În aceeași idee, pentru a îndepărta eventualele suspiciuni, legate de modul în care a luat naștere Fondul Terezian, o să-l citez pe Veszely :, Fondul Terezianului s-a compus din veniturile Universității săsești, din taxele încasate de la dispensele de căsătorie ale acatolicilor, din veniturile Loteriei din Sibiu, din taxele de vamă după vinurile aduse din Țara Românească și din partea cuvenită Erariului după moștenirea rămasă pe urma fostului episcop ortodox român, Dionisie Novacovici și din două donațiuni făcute de catolici”. Aceste fonduri din donații făcute de regi maghiari, principii ai Transilvaniei, împărați austrieci, ce au fost create pentru a se folosi numai în scopuri culturale, educative și filantropice, ale țării, aveau în rege un patron și un inspector suprem și făceau parte din administrația publică a Ministerului de Culte al Ungariei.

Este de precizat că averile iezuiților, proveneau, așa cum de altfel s-a mai precizat, din donații făcute de principii ardeleni și de împărații austrieci în scopul promovării învățământului și adeseori, din însăși Casa țării. Bunurile din Cluj-Mănăștur, care au constituit apoi diferite fonduri, au fost date anume pentru întreținerea Universității din Cluj.

În susținerea celor de mai sus, în sensul că bunurile care constituiau așa zisa avere a iezuiților, era de fapt un bun public, al tuturor cetățenilor patriei, stă mărturie Declarația călugărilor iezuiți în fața Staturilor și Ordinilor ardeleni, din data de 30 iunie 1744: „ Fundațiunile de genul acesta, a căror administrare ne-a fost încredințată mai mult decât un domeniu, au fost construite nu atât pentru interesul sau câștigul nostru, ci pentru bunul public, pentru pietate, pentru virtuți, pentru instruirea tineretului patriei prin moravuri sănătoase și prin literatură”. (Financzy Ernő: „Învățământul public în Ungaria în timpul Mariei Tereza”, Budapesta, 1899-1902, vol. II, pag.162)

„Moștenitoarea legală a ordinului Iezuiților a fost Maria Terezia.” (Faber, II, 86)

2. ADMINISTRAREA FONDURILOR PUBLICE

Rezolvarea problemelor legate de fosta avere a Iezuiților, împărăteasa Maria Tereza, o dă în sarcina unei Comisii speciale, care se ocupa și cu administrarea celorlalte fonduri publice și care pe parcursul existenței sale, adică până în anul 1869, când s-a desființat Guvernul ardelean, a purtat diferite denumiri.

În urma unirii Transilvaniei cu Ungaria, ca o consecință, a creării în anul 1867 a statului dualist Austro – Ungaria, comisia a fost menținută în mod provizoriu, în cadrul „Comisiei regești pentru Transilvania”, care a intrat cu Ministerul ungar de Culte în același raport în care a fost cu Guvernul Transilvaniei. Administrarea fondurilor rămânând în continuare în atribuțiile

Erarului, dar sub influența St.r.-c.a., așa după cum s-a stabilit prin rescriptul nr.896 din 12 septembrie 1867.

Reprezentarea Fondurilor publice înaintea instanțelor de judecată, era asigurată de Direcția Fundațiilor Publice.

Guvernul ungar, în anul 1915 a considerat necesar, dată fiind proveniența și natura de drept a averilor în cauză, ca acestea să fie evidențiate și contabilizate, de Servicii de Stat, de pe lângă Administrația financiară și Perceptoratul regesc din Cluj, administrația fiind făcută conform celor prescrise de Regulamentul ce-a fost aprobat de Ministerul Cultelor din Ungaria cu nr.44.918-1915, urmare înaltului rescript al Regelui ca patron și inspector suprem al Fondurilor

3. PRECIZĂRI ÎMPĂRĂTEȘTI, PENTRU A SE EVITA VIITOARE INTERPRETĂRI

Pentru a se evita orice echivoc, la data de 9 noiembrie 1777 Împărăteasa Maria Tereza, parcă presimțind cât de tentante vor deveni aceste fonduri, pentru deturnătorii rosturilor fundamentale, declară: „ Pentru ca dispozițiile mele cuprinse în introducerea acestei note să nu poată duce vreodată la rătăcire sau la interpretări neveritabile, țin să le dau aici lămurirea deplină, în sensul, că, după conținutul rezoluțiilor mele, date în această chestiune, în anul trecut și în anul acesta, cu excepția celor cari aparțin ad titulos beneficiorum ecclesiasticorum, adică a bunurilor exiesuite, rămase actualmente inalienabile, toate celelalte trebuie să fie considerate ca fiscalități revenite Coroanei, în adevăr,și în cel mai precis înțeles al cuvântului, iar valoarea lor are să rămâie afectată pentru Fondul de studii, exclusiv din grația mea.”(Forster G. în Despre autonomia catolicilor, din „Budăpesti Szemle”1897, v.91 și 92)

4. O PRECIZARE NECESARĂ

În legătură cu Fondul de studii și Fondul religios („Fundus lusitanicus), este de precizat că trebuie făcută distincție între aceste două fonduri din Transilvania și cele cu nume identice din Ungaria, precum și faptul că Fondul religios (Fondul de religie, Fondul religios ardelean etc.), a fost mărit cu averile ordinelor călugărești catolice maghiare, a Paulinilor și Trinitarilor care au fost desființate.

5. COMPONENTA FONDURILOR PUBLICE ȘI SUSȚINEREA PERMANENTĂ A ACESTORA DE CĂTRE STAT

Toate aceste fonduri, la care putem adăuga, Fondul de pensie al funcționarilor, constau – cu excepțiile de rigoare – din imobile (clădiri cu diverse destinații, terenuri intravilane și extravilane inclusiv păduri cuprinse în diferite Domenii din Cluj – Mănăștur, Almaș, Iernut, Boian), dintre care unele sunt ale unui singur fond, iar altele sunt proprietate comună a mai multor fonduri, activități productive diverse, efecte publice, capitaluri date cu împrumut și alte valori etc., la care se adăugau anual, dacă se impunea, ajutoare – pentru susținerea obiectivelor acestor fonduri – în sume considerabile, de la Stat. (Fondul religios a obținut de la Stat în anul 1918 un ajutor de 200.000 coroane – „Jelentes”, 1918 p.10 și 11), care deseori depășeau considerabil contribuția fondul respectiv.

Este relevant, în sensul celor afirmate mai sus, să exemplific prin a prezenta în paralel efortul financiar al Guvernului Ungariei și a Fondului de studii, în anii 1914-1915, pentru susținerea celor 7 licee, care erau date în proprietatea acestuia din urmă.

	Ajutore de la Stat	Contribuție Fond de studii
Liceul din Brașov	62.500	28.552
Liceul din M.Ciuc	46.400	4.512
Liceul din A.Iulia	52.156	11.384
Liceul din Tg.Sec.	45.150	22.810
Liceul din Cluj	35.300	2.737
Liceul din Tg.M.	49.100	43.125
Liceul din Odorhei	53.800	14.436
TOTAL (coroane)	344.446	127.556

Fiecare liceu avea clădirea sa proprie, care împreună cu celelalte clădiri ce aparțineau și terenurile (de ex.: Domeniul din Cluj- Mănăștur, care-i aparținea în întregime), erau întăbulate ca proprietate a fondului de studii („Jelentes” 1915 pag.37).

6. VALORI SEMNIFICATIVE

După datele de la pag.60 ale aceleași reviste, cele 7 licee au fost evaluate la suma de 2.985.050 coroane, la care se mai adaugă alte 641.820 coroane, ce reprezintă, mobilier, colecții, biblioteci.

Valoarea celor 4 Domenii, care nu sunt ale aceluiași fond, se ridică, în anul 1914 la suma de 11.555.278 coroane (Jelentes 1918 pag.86-87), iar venitul anual al acestora a fost în anul 1918 de 716.650 coroane (Jelentes 1918, pag.88).

7. FOLOSIREA VENITURILOR FONDURILOR

Veniturile fondurilor se utilizau funcție de obiectivele acestora:

Astfel, Fondul religionar a cheltuit în anul 1918 suma de 322.550 coroane pentru construcția de biserici, case parohiale, case cantorale etc., în 25 de localități.

Din Fondul de studii, în anul școlar 1914-1915(Jelentes 1915 pag.38 și urm.), pentru a se finanța activitatea celor 7 licee s-au cheltuit 794.686 coroane.

Fondul de stipendii, a susținut în anul școlar 1914-1915, un număr de 7 cămine și 1 internat, cu un total de 563 elevi de liceu, dintre care 228 erau bursieri și 30 de studenți, situate în 8 orașe(Jelentes 1915 pag.61-62).

Fondul orfanotrofiului Terezian din Sibiu, susținea institutul din Sibiu, care în anul școlar 1914-1915, a avut un număr de 155 elevi bursieri și 18 plătitori.

Fondul școlilor primare, a asigurat în anul 1915 salarii și ajutoare, pentru unii învățători de la școlile primare catolice, în sumă totală de 57.803 coroane (Költsegyvetés 1915 pag.44).

Fondul de pensii al funcționarilor a plătit pensii în anul 1915 în sumă de 6.533 coroane.

Fondul de studii, ca și celelalte fonduri, nu aveau caracter catolic sau al altui cult. Este în acest sens, de amintit că regele Francisc Iosif, în ziua de 29 aprilie 1871, a aprobat să se construiască clădirea Academiei de drept și a liceului din Oradea, pe cheltuiala Fondului de studii. Suma s-a ridicat la 187.323 florini.(A kilences bizottság felterjesztése, v.II,pg.187). Din același fond, în anul 1867, Ministerul de Instrucție a alocat sumele necesare, din Fondul de Studii pentru a se putea termina liceul din Arad. Liceul a și fost întăbulat pe acest Fond(Kilences Bizottság felterjesztése, v.II, pg.90).

8. CU MICI EXCEPȚII, DAR NUMAI ÎN PERIOADA AUSTRIACĂ, DE FONDURILE PUBLICE AU BENEFICIAT ȘI ROMÂNII

Faptul că în timpul austrieșilor, Fondul de studii, în exemplul de față, a susținut școlile ortodoxe din Transilvania (Andrei Șaguna, în Istoria Bisericii v. II, pg. 213), demonstrează că aceste fonduri erau pentru toți fiii patriei. Este de precizat că după venirea ungarilor la conducere această susținere din fondurile publice și a învățământului românesc a încetat.

9. NATURA DE DREPT A FONDURILOR PUBLICE. NOI ARGUMENTE

Natura de drept a acestor fonduri, a fost stabilită, așa cum o să prezint mai detaliat în capitolul ce va avea ca subiect Statul romano-catolic, de către Parlamentul Ungariei, de Ministerul de Culte ungar, de Ministerul de Agricultură ungar, de Înalta Curte de Casație și Justiție a României, precum și de alte autorități, comisii, specialiști, etc. ca fiind, **persoane juridice de sine stătătoare**, care nu formează proprietatea nimănui, pentru că acestea sunt **subiecte de drept**, nu obiecte de drept.

Pentru a demonstra, într-un mod inedit, caracterul de drept, deocamdată numai în cazul, Domeniului Mănăștur și al Fondului de studii, voi prezenta conținutul a două inscripții.

Prima se găsea pe frontispiciul curiei Domeniului Mănăștur :

Stephanus Bathori Rex. Polonie dedit.

Sigis. Rakoczy auxit.

Georgius Rakoszy confirmavit.

Leopold I. reddidit.(Hodor 87).

În traducere: „, Șt. Bathory, regele Poloniei a dat(Dominiul), S. Rakoczy l-a mărit, G. Rakoczy l-a întărit, Împăratul Leopold l-a redat”. Concluzia se poate deduce de la sine: la edificarea, mărirea, consolidarea, acestuia nu a participat nici un catolic (Papa, episcop, om cu stare), și nici un iezuit.

A doua se găsea pe moara(fabrica) de hârtie a Domeniului Cluj-Mănăștur:

Caesare FranCIsCO regnante et nos MoDerante caepta sub Istvanffy et Hodor facta haec mola(1801).

Care cu timpul a fost înlocuită cu o altă inscripție:

In ratione Fundi studiorum M. PPATUS TRANNIAE aedificatum A. 1796, reperatum A.1832.(Hodor, pg.91).

În traducere: „, S-a clădit cu cheltuiala Fondului de studii al marelui Principat al Ardealului”.

Presupun că exemplele mai sus date, confirmă, dacă mai era cazul, starea de drept a fondului de studii.

10. STATUSUL PRIN MIJLOACE DOLOSIVE, ACAPAREAZĂ FONDURILE PUBLICE

Începând cu anul 1870 se introduc cărțile funduare și în teritoriile în discuție, ocazie cu care St.r.-c.a., cu toate că, încă nu era constituit, nici faptic, că de drept nu a fost niciodată, a înscris imobilele pe care acesta le pretinde, astăzi,

că ar fi ale lui, folosindu-se evident de mijloace neagreate de justiție, pe numele „Domeniul fundațiunii școlare Cluj-Mănăștur”, sau pe acelea de „Fondul regnicolar R.C. de studii”, „Fondul regnicolar R.C. de stipendii” sau „Fondul regnicolar R.C. religios”, care nu se regăseau în cărțile funduare din nici o localitate în afara Transilvaniei propriu zisă.

Funcție de situație și evident de interes, St.r.-c.a. interpreta acele două inițiale, R.C., când „regesc-cesareu”, când „regesc catolic”, când „romano-catolic”.

Caracterul „regnicolar” al fondurilor este precizat și în diferite contracte, ce se află în arhiva c.f. din Cluj și din alte orașe. Astfel, în contractul nr.2332/1872, Seminarul și Convictul care aparțin „Fondului de stipendii regnicolar”, sunt numite: „Convictul regesc” și Seminarul regesc” fără nici o mențiune că ar fi ale St.r.-c.a.(sau ale Statului catolic), sau ar fi catolice. Dar, pe nesimțite, ca din nebăgare de seamă, dacă se pot numi așa manoperele de uz de fals și fals, pentru a se pierde adevărata identitate a proprietarului, se aduc modificări în denumirea acestuia. Astfel, dacă luăm ca exemplu, contractul nr.1891/1877 în care „Fondul regnicolar R.C. de stipendii”, este numit când „Fondul regnicolar ardelean R.C. de stipendii”, când „Fondul ardelean romano-catolic de stipendii”, este mai mult decât evidentă intenția de-a elimina acea parte, „regnicolară” din denumirea proprietarului de drept, cu „ardeleană” și înlocuind, R.C. cu „romano-catolic.”

În cazul Deciziei c.f. de la nr.1919/1886, Fondurile nu mai sunt regnicolare, ci numai ardelene, iar în contractul nr.8215/1896, este trecut „Fondul regnicolar(ardelean) rom.cat. de stipendii”, dar în Decizia Judecătorei urbane, care s-a comunicat și Direcției erariale judiciare din Budapesta se vorbește numai de „Fondul regnicolar rom.cat. de stipendii”. După cum este în legile firii de-a nu fi mulțumit niciodată și pentru că experiența dobândită, în mistificarea adevărului – prin trafic de influență, abuz în serviciu contra intereselor publice, fals și uz de fals în înscrisuri oficiale – cu ocazia numeroasele contracte încheiate în numele fondurilor regnicolare, trebuia fructificată în continuare, cu maximă eficiență, **s-a trecut și la falsificarea cărților funduare, transcriind fondurile din chestiune direct pe numele St.cat., în intenția nedisimulată de-al face proprietar pe veșnicie al fondurilor. Există în acest sens, dovezi necontestabile**, a introducerii, evident frauduloasă, prin intercalare a Statului catolic ca proprietar al fondurilor.

CAP. IV. STATUSUL ROMANO – CATOLIC

1. SPECIFICUL BISERICII ROMANO-CATOLICE DIN UNGARIA

În fostul stat al Ungariei, organizarea bisericii catolice, cu mici excepții, corespundea cu organizarea generală a bisericii catolice.

Faptul că pe teritoriul Ungariei, biserica catolică, a avut o evoluție specifică i-a conferit acesteia un caracter național și în sensul că regele Ungariei avea față de organizarea bisericii catolice din țara sa două prerogative, cunoscute sub denumirea de „jus supremi patronatus” și „jui supremae inspectionis” necunoscute în alte țări, în care ființa biserica catolică. În baza acestor două prerogative, organizația bisericii catolice din Ungaria era intim și de nezdruccinat legată de organizația statală.

Astfel, în Ungaria – dintre cele două prerogative cuprinse în puterea unitară a papei, care se grupează în : „**potestas ordinis**”(care cuprind tot ceea ce intră în domeniul strict al atribuțiilor de natură duhovnicească) și în „**potestas jurisdictionis**”(care cuprind tot ceea ce intră în domeniul administrativ neintrând în problemele stricte de religie) și care pot să fie exercitate numai de clerici – regele, urmare concesiilor papei, ce au motivație în evoluția specifică a bisericii catolice din această țară, a preluat o parte din prerogativele „potestas jurisdictionis”, în sensul că o parte a acestor prerogative se pot exercita, mai ales în problemele de avere, cu colaborarea laicilor.

2. ORGANIZAREA BISERICII ROMANO-CATOLICE DIN TERITORIILE UNITE CU ROMÂNIA URMARE HOTĂRÂRII DIN 1 DECEMBRIE 1918 DE LA ALBA – IULIA

Biserica romano-catolică, din teritoriile amintite în titlu, era organizată în 4 dieceze, cu sediile la Alba-Iulia, pentru Transilvania, la Timișoara, Oradea și Satu-Mare, pentru celelalte teritorii.

3. PRECIZĂRI INTRODUCATIVE ÎN PROBLEMA STATULUI (STATUSULUI) CATOLIC

Pentru a se evita crearea de confuzii, binevenite pentru cei interesați, ce sunt mari pescuitori în apele tulburi, ale necunoașterii de către autoritățile din România, a problemelor legate de motivația existenței, începutul și evoluția în timp a Statului (Statusului) catolic, se impune, ca încă de la începutul tratării

acestui subiect, să precizăm că este absolut necesară separarea acestui subiect – deocamdată – în două etape.

În prima dintre ele se va trata motivația existenței, începutul și evoluția în timp a primului Stat catolic, până în anul 1773, iar în a doua, se va trata începutul, motivația existenței și evoluția în timp a celui de al doilea Stat catolic, Statul catolic ardelean(identic cu Statusul catolic ardelean sau Statusul romano-catolic ardelean, sau cu Statul romano-catolic eparhial ardelean, sau cu Statusul romano-catolic din Transilvania sau Transilvănean, ș.a.m.d.). După 1 Decembrie 1918, în scopul de a se crea confuzii – pe fondul unui vid de cunoștințe în acest domeniu, completat cu o indiferență, ce se poate asimila cu un gest împotriva Statalității Române, a autorităților – extrem de bine venite în anumite momente, pentru această înjghebare, aceasta continuă să apară sub denumiri diferite.

Precizez, tot în scopul evitării confuziilor, că între aceste două organizații, în afara servirii scopurilor național-maghiare, nu există nici o legătură, cu atât mai mult aceea, mult invocata continuitate. Așa cum se va vedea, primul Stat(Status), a avut un țel pronunțat catolico-politic, pe când cel de al doilea, un țel cu o tentă economico-politică. Folosirea în continuare, a mai multor denumiri pentru această înjghebare, nu trebuie să inducă în eroare, deoarece așa cum am arătat mai sus acesta funcție de creatorul documentelor, are diferite denumiri cu toate că este una și aceeași organizație. Este necesar însă, să facem distincție – funcție de data la care se folosește una sau alta dintre denumiri – între cele două organizații.

4. ISTORIC ȘI ACȚIUNI ALE PRIMULUI STAT CATOLIC

Denumirea corectă, a acestei greu de definit înjghebare – la data când a dat primele semne ale existenței sale – a fost „Stat catolic”, care avea ca membrii, deputați de religie catolică din Dieta Transilvaniei, ce în aceea nefavorabilă epocă și pentru catolicismul din Transilvania, datorită curentului protestant generat de reformatori, la începutul secolului al XVI – lea în toată Europa, și-au asumat rolul de a menține în viață, în Transilvania, credința catolică și de a revigora organizarea acesteia.

După ce Transilvania a fost ocupată de Imperiul habsburgic în anul 1688 și urmare păcii de la Karlowitz, din anul 1699 a fost înglobată în imperiu, catolicismul a devenit religie de stat, redobândindu-și odată cu episcopatul și o de necontestat influență asupra tuturor instituțiilor țării, „Statul catolic”, ca organ a Statului, s-a implicat în acțiunea de recatolicizare a Transilvaniei, sub forma de-a recâștiga ceea ce a pierdut în urma reformei, precum și de a atrage, indiferent de mijloace, la catolicism pe românii ortodocși.

5. EXCES DE ZEL ÎN SLUJBA CATOLICISMULUI

Despre zelul deosebit pe care l-au depus în această acțiune, este relevant conținutul raportului prezentat de Statul catolic, în ședința condusă de însuși

guvernatorul Transilvaniei, din data de 13 septembrie 1750, în care a ținut să precizeze că a aruncat în temniță mulți Valahi, preoți și mireni, așa după cum sunt dispozițiile culegerii de legi, Aprobate. Era după acești zeloși catolici, o modalitate firească de convingere, dat fiind scopul și desconsiderarea pe care membrii acestui organism o aveau față de români pe care-i caracteriza ca: „abjecta plebs haec Valachica”. Nu este străin Statul catolic, nici de ceea ce se afirmă în Memoriul prin care Staturile evanghelic și reformat din Transilvania protestează la Regele Friedrich Wilhelm I al Prusiei, în contra impunerilor la care autoritățile de stat ardeleni i-au obligat, în beneficiul bisericii catolice academice din Cluj. (Történelmi Tár, Budapesta, 1882, pag. 157-159): „Zelul pentru promovarea religiei papistașe era așa de mare, încât oricine socotea că trebuie s-o îmbrățișeze, oricât era de nelegiuit, ucigaș desfrânat, își găsea adăpost; cei vinovați erau eliberați din închisori, datornicilor li se iertau datoriile..... Pe Valahi și pe ceilalți ortodocși, nefiind primiți între băștinași, nici ca națiune, nici ca religie, ci tolerați pentru exploatare, la bunul plac al locuitorilor, îi convertesc, în dauna nobililor, la religia papistașă, fără voia lor, pe preoți îi câștigă cu forța, sau cu vorba bună, de partea lor, pe care, împreună cu căpetenia lor numită vlădică – pentru a fi pe placul poporului nepriceput, îl numesc și arhiepiscop...”

Este de asemenea de amintit, că același Stat catolic, în efortul ce-l face pentru a se opune fireștii tendințe de păstrare, de către români, a naționalității și a unității cu frații de peste munți, denunță printr-o scrisoare trimisă Împărătesei Maria Tereza, în data de 7 septembrie 1750, pe preoții din Săliște care aduceau cărți de la București.

6. FINAL NESCONTAT PENTRU STATUL CATOLIC

Cu tot efortul depus, acest organism al catolicismului, care era Statul catolic, a dispărut deoarece conducerea afacerilor propriu zis bisericești s-a dat episcopatului, iar politica religioasă catolică era condusă de guvern.

Relevant în susținerea acestui deznodământ a Statului catolic, este modul în care s-a rezolvat problema administrării fostelor averi ale ordinului iezuit, ce au revenit la stat, după desființarea acestuia în anul 1773.

Aceste averi nu s-au dat în administrarea Statului catolic, ci în administrarea unei Comisii speciale, care era condusă de chiar Președintele guvernului ardelean și din care mai făceau parte, episcopul catolic, tezaurariul gubernial și un actuar. Actele emanate de la această comisie erau semnate numai de președintele acesteia și de tezaurariu și întărite cu sigiliul guvernului.

Este absolut necesar, să se precizeze, pentru clarificările de mai târziu, că această comisie în diploma de fondare se numea, Specialis Commissio, dar a ajuns, în timp, să se numească Commissio in publico-ecclesiasticis și Commissio caesaro-regia in publico-ecclesiasticis (Sigiliul comisiei avea inscripția: Sigillum Commissionis regiae in publico-ecclesiasticis) și că, caracterul de stat, nu catolic, reiese cu pregnanță atât din rescriptul de fondare cât și din susținerile juriștilor, care sau preocupat de această comisie. Amintesc numai cele susținute de juristul

M. Bochkor, care cu toate că era teoreticianul „autonomiei catolice ardeleno”, recunoaște într-un mod indiscutabil că, Comisia specială „din primul moment al existenței sale a fost o autoritate de stat politică; ea a fost organul guvernării și administrației de stat. A o considera ca o parte integrantă a autonomiei bisericești catolice, – așa ceva o minte de jurist nu poate concepe”(Dr.Bochkor Mihaly:„, Autonomia catolicismului ardeleno”,Cluj,1911,pg.50).

Instituirea Comisiei speciale a însemnat actul de deces al Statului catolic.

7. ISTORIC ȘI ACȚIUNI ALE CELUI DE AL DOILEA STAT CATOLIC (ARDELEAN)

Legile de la 1848 desființând caracterul de stat al Bisericii romano-catolice, a inspirat conducătorilor acesteia, în scopul de a-și menține pe mai departe și în noua situație de drept, situația privilegiată, ideea de-a chema la viață organizații ce și-au făcut cu prisosință datoria față de catolicismul maghiar, în perioada nefastă ce a urmat după victoria Reformatoților.

În acest scop, se întrunește la Cluj în data de 27 august 1848 „Adunarea mixtă romano-catolică”. În Darea de seamă, a acestei Adunări a Statului se specifică, că principalul obiectiv este de a se prelua de la Comisie averile bisericești și școlare, sens în care s-a stabilit ca aceea Comisie specială să fie completată cu un număr de 24 de membrii, mireni și clerici, în număr egal.

Acest obiectiv, se are în vedere, în virtutea acelu transfer de „potestas jurisdictionis”, din puterea unitară a Papei, către conducerea statului și a episcopului, din care laicii doresc să preia, o parte din aceasta.

Organizația care tinde spre a lua spre exercitare, aceste prerogative, este „Statusul catolic ardeleno” (sau Statusul romano-catolic ardeleno, sau etc.)

Acțiunile și modalitățile folosite, pentru atingerea scopurilor sale, de-a dobândi în competența sa atribuții bisericești, școlare și de administrare a averilor, în aparență de cea mai bună intenție, nu pot masca o tendință – autonomia în problemele vizate – de neacceptat, pentru stat și episcop.

8. EȘUAREA PRIMEI TENTATIVE DE UZURPARE A DREPTURILOR STATULUI ȘI DE RECUNOAȘTERE CA ORGANIZAȚIE

Aceste hotărâri, privitoare la organizare și la preluarea averilor bisericești și școlare, au fost trimise spre luare la cunoștință, aprobare și aplicare, Palatinului Ungariei, guvernatorului Transilvaniei și ministerelor.

Față de acest fapt, consilierul ministerial Foster Gyula, în articolul „Despre autonomia catolicilor” publicat în anul 1897, în numărul 91 al publicației „Budapesti Szemle”, la pg.371 scria:„, **Până aici Guvernul conducea toate**

afacerile catolicilor. El administra averea bisericească, școlară și fundațională. Cu toate acestea, catolicii, ca și când n-ar exista dreptul suprem de patron al Statului și al Regelui, au decis ca un lucru absolut normal și de la sine înțeles, să preia de la Stat toate afacerile, toate averile și despre toate acestea avizează Ministerul, pur și simplu, spre a lua act de cele împlinite”.

Dar cum în același an, urmare evenimentelor ce-au avut loc în toată Europa, a fost adus absolutismul austriac „hotărârile” au rămas un simplu exercițiu.

9. STATUL CATOLIC ARDELEAN, ÎN CONTINUARE NERECUNOSCUT

La 10 ianuarie 1866, deci după aproape 18 ani, sub președinția episcopului Fogarassy N. se întrunesc, într-o adunare, la Cluj, deputații catolici ai Dietei din Cluj și credincioși catolici din alte stări. Această întrunire cu toate că este considerată ca o continuare a celei din anul 1848, i se atribuie un caracter aparte, de Adunare Constituantă.

Considerându-se că cele stabilite, în ce privește organizarea, de Adunarea din 1848, stau în picioare și după 18 ani, dar acum, recunoscându-se că averile bisericești sunt ale statului, se trimite o adresă Majestății Sale, pentru ca acesta să aprobe ca „în locul Comisiei catolice de pe lângă guvernul ardelean și lucrătoare în numele acestuia, Statul catolic să aleagă o comisie constatătoare din 24 membri, care să pășească în locul aceleia și să rezolve afacerile ei; cu un cuvânt, să administreze afacerile noastre bisericești, școlare și fundaționale...” Această adresă a Adunării s-a trimis la Curtea de la Viena, de către guvernul ardelean, în data de 16 mai 1866.

Hotărârile aceleiași Adunări, ca „în scopul începerii cât mai urgente a lucrărilor de organizare, Adunarea Statului trebuind să se convoace cât mai curând, Episcopul este rugat să convoace Adunarea în vacanța de vară a anului curent”, nu i s-a dat curs nici anul 1866 și nici în anul următor.

Intervenția Adunării din ianuarie 1866, a Statului catolic ardelean, a rămas fără răspuns din partea Majestății Sale. Răspunsul a fost totuși dat, la data de 12 septembrie 1867 prin rescriptul nr.896, emis de Ministerul de culte ungar, care a fost însă adresat Episcopului, nu Statului catolic ardelean, care nu avea de altfel o existență legală.

Din răspunsul primit se constată că autoritățile nu se pronunță asupra legalității Statului catolic ardelean și asupra autonomiei acestuia, că „administrarea chestiunilor bisericești, școlare și fundaționale, întrucât nu se țin strict de sfera de competență a autorității bisericești, să fie încredințate Adunării” precum și faptul că **Regele a aprobat** ca „sistându-se așa numita Comisie catolică”, **problemele** care erau de competența acesteia **să se rezolve** cu **influența Statului catolic** și a Comisiei alese dintre membrii acestuia, „conform modalităților pe cari Guvernul Majestății Sale, în înțelegere cu toți factorii

interesați și pe lângă păstrarea neatinsă a drepturilor preaînalte de patron și de inspector suprem, le va stabili și le va înainta spre preaînaltă decizie”.

De altfel, acest răspuns nu face decât să întărească rescrierile aulice nr.1874 și 5473 din anul 1863.

10. DISENSIUNI ÎN CADRUL ORGANIZAȚIEI

Următoarea Adunare a Statului Catolic este convocată de episcop, la Alba-Iulia, pentru zilele de 9-15 februarie 1868, adunare în care urma, așa cum este menționat în Darea de seamă la pg.26 să se ceară ca și greco-catolicii să facă parte dintre membrii Statului catolic. În privința averilor episcopul a fost tranșant: „Biserica nu cunoaște averi ale Statului catolic; ea cunoaște numai averi bisericești”

Urmare a celor puse în discuție Adunarea a votat un proiect de statut al „Organizația Statului Diecezan romano-catolic ardelean”, deci nu s-a votat ceva legat de vechiul „Stat catolic”. Apare o distincție categorică între două organizații pe care acum, în fond, le separă și categoria enoriașilor. „Statul catolic” a avut intenții, evident interesate, din punct de vedere a politicii catolice și național maghiare, de-a cuprinde în sfera lui de activitate și ceea ce ținea de greco-catolicism pe când, acest nou organism, „Statul romano-catolic eparhial ardelean” se implică numai în ce privește problemele romano-catolice. Acest nou concept nu se putea accepta deoarece odată cu unirea Transilvaniei cu Ungaria, apariția unui organism regional, în monolitul Bisericii catolice, ar fi fost un element provocator, izolaționist.

Adunarea, se mai distinge și prin apariția unor disfuncționalități între membrii laici și clerici ai acesteia, deoarece așa cum susține episcopul, în consistentul memoriu pe care l-a înaintat Guvernului odată cu actele Adunării, laicii s-au grupat într-o adunare separată și vor să dea o lovitură în învățăturile Bisericii, ce va duce la schimbarea bazelor de organizare, prin autonomie, aceștia înțelegând ruperea de influența ierarhiei.

În același memoriu, episcopul Fogarassy, atrage atenția guvernului să nu rezolve, pentru moment, chestiunea autonomiei ardeleni, până nu se rezolvă autonomia pentru întreaga țară. Intervenind la comisarul regesc al Transilvaniei, Eduard Pechy, același episcop, consideră că este necesar să se numească o Comisie provizorie, care să preia, urmare dizolvării Guvernului ardelean, afacerile Comisiei catolice.

În data de 1 mai 1869 Ministerul de Culte a instituit, Comisia catolică provizorie, având ca președinte pe baronul Ludovic Josika, iar ca membrii, foști componenți ai Comisiei catolice.

11. GUVERNUL UNGARIEI NU ÎMBRĂȚIȘEAZĂ IDEEA DE-A PERMITE STATUSULUI SĂ-ȘI SPOREASCĂ ATRIBUȚIILE

După o perioadă de 5 ani, episcopul Fogarassy, convoacă, călcând principiile, enunțate în adresa către Guvern, în anul 1868, o nouă Adunare a Statului catolic, ce s-a desfășurat începând cu data de 12 mai 1873 și care a stabilit – respectând numai în parte libertățile acordate de Guvern, prin adresa nr.896 din 12 sept.1867 – să-și aleagă un Consiliul Dirigent, pe care l-a împuternicit să elaboreze un proiect de statut organic al Statusului, să administreze bunurile Statului catolic al eparhiei ardelene, administrate până acum de Comisia catolică și cu preluarea averilor și a fondurilor aflate sub administrarea Guvernului.

La adresa prin care s-au trimis la Guvern actele Adunării, acesta, răspunde în 16 iunie 1873 sub nr.1008 în care este foarte tranșant referitor la insistențele cu care se pun problemele, de către Status, privind: autonomia, averi, Statut organic, regulament, instrucție, în sensul că, nu se pot lua dispoziții speciale și excepționale pentru dieceza ardeleană.

Prin urmare rămân în vigoare dispozițiile rescriptului din 12 septembrie 1867, în baza căruia Statul catolic își poate exercita influența, asupra administrării pe care o face Comisia catolică provizorie, numai în baza modalităților stabilite de guvern, dar numai dacă acestea vor primi aprobarea de la Rege.

Deoarece aceste modalități n-au fost stabilite, urma ca Statul catolic prin Consiliul Dirigent, nu putea să exercite mai multe drepturi decât Comisia catolică.

12. ILEGALITĂȚILE SFIDĂTOARE ALE STATUSULUI, TOLERATE DE UN GUVERN SUPUS PRESIUNILOR

Cu toate acestea, Statul catolic prin Consiliul Dirigent, a intrat în administrația unor averi (fondul de studii și fondul religios, care constau din capitaluri mobiliare și bunuri imobiliare) și în rezolvarea afacerilor bisericesti, școlare și fundamentale ale diecezei catolice ardelene, uzurpând drepturile conducătorului statului cât și ale episcopului.

„Predarea” afacerilor Comisiei catolice provizorie către Consiliul Dirigent, dat fiind că același baron L. Josika era și președintele laic al Statului catolic, s-a făcut ilegal, pe de o parte, deoarece nici un act emanat de la guvern și aprobat de conducătorul statului nu permitea acest transfer, Statul catolic având numai drept de influență asupra administrării, iar pe de altă parte, deoarece nu s-a dresat, cu această ocazie nici un document, L. Josika fiind ales și ca președinte al Consiliului Dirigent. El a predat el a preluat.

Un asemenea gest sfidător a fost posibil deoarece Guvernul Ungariei era foarte mulțumit de activitatea patriotică a Statusului catolic în Transilvania, îndreptată împotriva românilor, tolerându-i starea de fapt, dar fără a ceda însă nimic, în ceea ce privește starea de drept. S-a cedat numai în ce privește titularul

dreptului de administrare. Activitatea Statusului catolic nu se rezumă la a-și exercita influența asupra chestiunilor bisericești, școlare și fundamentale, ce urmau, cum era firesc, să fie rezolvate prin modalitățile ce vor fi hotărâte de guvern, în litera și spiritul rescriptelor ministeriale din 12 septembrie 1867 și 16 iunie 1873. Statusul catolic desfășoară o activitate autonomă de administrare a fondului de studii și a celui de religie, precum și de folosire a veniturilor rezultate din aceasta în scopurile bisericii romano-catolice ardelenice, pentru susținerea școlilor primare și secundare. Faptul că activitatea respectivă este sub controlul Ministerului Instrucțiunii și a serviciului percepțiilor de stat, nu poate face abstracție de la evidentul adevăr, că prin stabilirea, numai de către Consiliul de administrație și adunarea Statului catolic, a destinației și a scopului veniturilor rezultate din administrarea averilor, prerogativele guvernului țării au fost eludate.

Tolerat de guvern, în ceea ce face și datorită utilizării în scopul atingerii scopului său a influenței membrilor săi (parlamentari, înalți magistrați sau înalți funcționari din administrație, etc.), precum și prin memoriile depuse la corpurile legiuitoare de fiecare dată când deciziile ministeriale sunt contrare intereselor sale, Statusul catolic funcționează ca subiect de drepturi și datorii, desfășurând operațiuni – administrează averi imobiliare, construiește, vinde și cumpără imobile, împrumută capitaluri, câștigă drept de proprietate asupra imobilelor, stă în justiție, ș.a.m.d...- caracteristice pentru o persoană în drept a le face cu toate că este numai uzufructuar. Urmarea firească, însușită numai de neaveniți sau de rău intenționați, fiind confuzia ce planează asupra titularului de drept asupra averilor.

Consecința acestei confuzii este că Statul catolic, s-a prezentat ca proprietar al tuturor averilor administrate de el, ceea ce este departe de adevăr.

13. GUVERNUL REAMINTEȘTE STATUSULUI CARE-I SUNT LIMITELE DE COMPETENȚĂ

Guvernul Ungariei, prin rescriptul Ministerului de Culte din 23 septembrie 1884 – publicat în Anuarul Statului catolic pe anul 1885 la pg.61 – reamintește Statului catolic că „ n-a obținut drepturi pentru dispoziții exclusive și independente de Guvernul ungar”, că nu s-au putut încă stabili regulile ce stau la baza funcționării „n-au putut fi stabilite, nici până în ziua de astăzi, cauza este că Statusul catolic a năzuit spre o astfel de sferă de activitate, care trece peste competența sa și urmărește o independență, care este în contradicție cu hotărârea Majestății Sale....De altfel, se reamintește că rescriptul din 1867 „ **a atribuit Statului catolic numai aceea sferă de activitate, pe care o exercita Comisiunea catolică pendentă de Guvernul ardelean....Comisia catolică n-a fost altceva, decât organul subaltern al Guvernului, care consta din consilierii guverniali, ale cărei hotărâri, având numai natură de propuneri, se ridicau la valoare de drept numai fiind date din ședința Guvernului, date în numele acestuia și purtând sigiliul lui”**

14. SUSTINĂTORII STATUSULUI ÎNCURAJEAZĂ RECURGerea LA FALS ȘI UZ DE FALS ÎN ÎNSCRISURI OFICIALE

Pe parcursul anilor, conflictul dintre Guvern și Statusul catolic, se menține la cotele obișnuite, datorită pretențiilor acaparatoare ale acestuia din urmă, apărând o serie de diferenduri, ca de exemplu: cel legat de fondul de pensii al învățătorilor, de cel privind caracterul institutelor de învățământ secundar, de cel privind aprobarea actelor fundamentale și nu în cele din urmă cel legat de proprietatea fundațiilor.

Astfel, în anul 1912 Statul catolic susținea că toate fondurile din administrația sa sunt proprietatea Statului catolic, rezultând că acesta se consideră subiect de drepturi și datorii, adică persoană juridică. El nu se mai considera uzufructuar al fondurilor, ci proprietarul lor. Statul romano-catolic, după introducerea cărților funciare, începând cu anul 1867, prin diverse manopere frauduloase, a ajuns să figureze în cărțile funciare ca proprietar al unor bunurilor publice, cu toate că nu avea calitatea de persoană juridică. Dar cine să se opună unor asemenea practici, de devalizare a Statului, când Statusul romano-catolic prin poziția politică și socială a membrilor conducerii lui și nu numai, aveau influență până în sferile superioare ale conducerii Statului.

15. AUTORITĂȚI ALE ADMINISTRAȚIEI CENTRALE, IAU POZIȚIE ÎN CONTRA ABUZURILOR STATUSULUI

Soluționarea acestui diferent, s-a făcut de către Ministerul de culte și instrucție prin rescriptul nr.30918-1912 din 1 februarie 1912 către ministerul de agricultură (dat în copie și Statului catolic) și prin rescriptul nr.22072-1912 din 16 februarie 1912 către Statul catolic, ambele fiind semnate de ministrul Zichy.

Deoarece aceste rescripte, tratează situația Statului catolic din mai multe punctele de vedere, inclusiv din punct de vedere juridic precum și problema pădurilor, am cele mai întemeiate motive, pentru a extinde prezentarea acestora.

Statul romano-catolic ardelean adică, așa cum se precizează în rescriptul din 1 februarie 1912 „își întemeiază funcționarea și drepturile sale autonome, pe următoarele dispoziții legale și anume: 1.- Aprobate Partea I., titlul 1 art.3; 2.- Diploma Leopoldin partea 1; 3.-Rescriptul din 26 mai 1792 către dietă al regelui Francisc I punct 45; 4.- Hotărârea prea înaltă a Majestății Sale din 19 august 1867; 5.- Legea 53 din 1868 par. 14; 6.- Rescriptul Ministerului de Culte nr.1008-1873 pres.; 7.- Legea nr. 30 din 1883 par.41; 8.- Hotărârea prea înaltă din 4 noiembrie 1893 dată sub nr.54061-1893. Însă relativ la toate aceste dispoziții, înșirate fără nici o omisiune și invocate din partea Statului catolic la orice ocazie, obiectez, că nu există nici una între ele , care ar dispensa statul și pe mai departe de validitatea nelimitată a inspecțiunei guvernului exercitată în numele Majestății Sale în privința averii fondurilor lăsate în administrarea Statului catolic, ba dinpotrivă

dintre dispozițiile citate mai sus, în hotărârea prea înaltă comunicată cu nr. 896-1867 se cuprind de-a dreptul și expres dispoziții într-un astfel de sens, care prescriu în mod luminos neatinsa validitate a dreptului de prea înalt patronat și supremă inspecțiune”.

„Este evident prin urmare, că cuvântului respectiv noțiunii de autonomie, citat de consiliul de administrație al Statului și utilizat ca argument principal, nu i se dă în nici un caz o interpretare atât de largă, încât Statusul catolic să poată dispune după plăcerea sa cu averea fondurilor administrate cu influența sa, adică cu desconsiderarea inspecțiunii statului...De asemenea este indiscutabil și pentru toate celelalte averi administrate cu influența Statului romano-catolic ardelean, ca și pentru păduri, că toate aceste averi nu formează proprietate particulară care ar putea fi întrebuințată liber, ci ele sunt fundațiuni de natură perpetuă, prin urmare astfel de avere, pentru care corporațiunile, în cazul dat statul romano-catolic ardelean, chiar având autonomie, sunt numai administratori responsabili”.

Ministrul instrucțiunii roagă pe ministrul agriculturii... „, ca titlul de drept al acestor păduri să se rectifice atât în cartea fundamentală a pădurilor, cât și în planurile respective, astfel ca să rezulte în mod neîndoios, că aceste păduri se administrează cu influența statului romano-catolic ardelean, dar formează proprietatea fondurilor respective: să fie menținut și mai departe neschimbat; iar dezideratul ridicat de consiliul de administrație al Statului catolic, ca în cărțile fundamentale ale pădurilor din chestiune să se șteargă cuvântul „ administrate”, pentru că aceste păduri după vederea Statului catolic formează proprietatea sa, să binevoiți a nu-l ținea în samă, pentru că aceste păduri de fapt numai se administrează cu influența Statului catolic, dar nici într-un caz nu formează proprietatea particulară a aceluia, sub întrebuințare liberă”.

Din rescriptul din 16 februarie 1912, citez: „ Înainte de toate trebuie să obiectez, că e greșită acea vedere a on. consiliu de administrație, după care fondurile din chestiune formează proprietatea Statului romano-catolic ardelean, pentru că aceste fonduri sunt persoane juridice de sine stătătoare, care nu formează proprietatea nimănui, pe motivul că ele sunt subiecte, nu însă obiecte de drept”.

Citând textul întreg al rescriptului din 12 septembrie 1867 constată: „E evident din aceste, înainte de toate, că Statul romano-catolic ardelean nu poate cere mai mult decât, că fondurile și fundațiunile să se administreze cu influența sa”. Citând textul întreg al acestuia continuă: „Procedând pe aceste baze, în conștiința răspunderii mele nu-mi pot da asentimentul, ca drepturile Majestății Sale și ale ministrului de culte și instrucțiune de ori când privitoare la administrarea fondurilor catolice ardelene să fie întunecate”.(Jelentes, 1912 pag.132-151)

16. SE CONFIRMĂ CĂ STATUSUL, ESTE UN SIMPLU ORGAN PROVIZORIU AL GUVERNULUI

Deosebit de consecvent, în a susține că Statul catolic este un organ al guvernului , așa cum a fost și Comisia catolică, în anul 1914 s-a deschis, cu reședința la Cluj, un serviciu special de conturi al Ministerului de Culte.

Situația de provizorat a Statusului catolic, se menține și în anul 1915 când se aprobă regulamentul de administrare a averii – publicat în Anuarul Statului catolic pe anul 1915, pag.9 – de către guvernul ungar. Rescriptul ministrului de instrucție nr.44918-1915. VIII a din data de 1 mai 1915 prin care se aprobă regulamentul în discuție este:

În baza hotărârii prea înalte a Majestății Sale cezare și apostolice regale, dată în Viena 24 aprilie 1915, aprob cu rezerva, că acest regulament de administrare a averii nu poate prejudicia întru nimic regulile care vor fi elaborate în conformitate cu hotărârea prea înaltă dată la 19 august 1867 și care de asemenea vor fi înaintate spre hotărâre prea înaltă în înțelesul cărora afacerile ce se ținau de sfera de competență a fostei comisiuni catolice de pe lângă guvernul ardelean se vor administra și rezolva cu influența Statului romano-catolic ardelean și a comisiei alese din sânul său”.

Din ceea ce am prezentat în cele de mai sus, se poate concluziona fără nici o rezervă că guvernul ungar nu a recunoscut în Statul catolic o organizație legal definită. În toate cazurile, a fost considerată o organizație provizorie, a cărei situație, probabil, urma să se reglementeze la data înfăptuirii autonomiei bisericii catolice pentru întreaga țară, nu numai în Transilvania.

În ce privește mult invocata existență a autonomie, ce rezidă, după cum susține Statusul catolic, tot din documentele prezentate(opt documente), în rescriptul de la 1 februarie 1912, răspunsul se găsește în același rescript, în care ministrul instrucțiunii, apreciind aceste izvoare de drept, constată că nici unul nu dă o autonomie, prin care Statul catolic s-ar putea scoate de sub controlul Statului. Dacă din acele documente ar reieși existența autonomiei de ce mai era nevoie dispozițiile din 1904 și 1909 prin care se cerea Statusului catolic să elaboreze regulamentul de organizare, iar în anul 1915 ministrul de instrucție n-ar fi constatat necesitatea aceluiși regulament, la fel cum se prevedea în anul 1867.

Era oare necesar, în situația că cele opt documente invocate reprezentau reale suporturi de drept pentru autonomia Statusului catolic, ca în anul 1897 în baza celor stabilite de adunarea din anul 1896 să se înainteze o petiție către Rege, în care să se ceară înființarea autonomiei?

Statusul romano-catolic ardelean, a intrat în primul război mondial cu starea de fapt și de drept, a unui **simplu organ tolerat al Guvernului Ungariei**.

17. PRIMUL RĂZBOI MONDIAL, O PROBĂ DE FIDELITATE TRECUTĂ CU BRIO

Pe tot parcursul războiului – așa cum se precizează în Anuarul Statului catolic, pe anul 1918, pag.4 și 8 – prin vocea președintelui acestuia, episcopul Gustav Majláth, s-a adresat Regelui Francisc Iosif I, Regelui Carol IV, fostei împărătese Zitta, cu telegrame în care se făcea referire fie la „lupta noastră grea pentru păstrarea intactă a țării lui Ștefan cel Sfânt, gata pentru orice sacrificiu”, fie la faptul că „se gândește cu inima plină de recunoștință la eliberarea Transilvaniei.” fie că „își aduce aminte cu recunoștință de fapta Majestății Sale cu care a îmbrățișat Ardealul în zilele grele de încercare a lui”, fără a se uita să se apeleze și la Papă, cu rugămintea „să apere din toate puterile năzuințele patriei noastre, – năzuințele îndreptate întru apărarea unității ei milenare și a integrității ei teritoriale”.

18. PRIMELE GESTURI DE INCOMPETENȚĂ ȘI DE SLĂBICIUNE ALE AUTORITĂȚILOR DIN ROMÂNIA, DUPĂ MAREA UNIRE

După primul războiul mondial, profitând de subminatoarele, dar mult invocatele, de către „prieteni noștri tradiționali”, hotărâri – de un liberalism ultrageneros, deplasat – de la Alba-Iulia, cu toate că Unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei, Sătmarului și Maramureșului, cu România, s-a făcut necondiționat – Decretul-lege nr. 3631 din 11 decembrie 1918, ratificat prin Legea nr.5451 din 29 decembrie 1919 care s-a publicat în Monitorul Oficial nr.206 din 1 ianuarie 1920 – precum și de entuziasmul, de necunoașterea și de ce nu, inconștiența autorităților din România, Statul romano-catolic ardelean – la a cărui comandă a rămas, presupun că datorită lașității autorităților, același antiromân fără de leac, episcopul Majláth – își vede în continuare nestingherit, de cele lumești, cu toate că nu avea nici un suport juridic al existenței sale, având în principal țelurile: lupta în contra stăpânirii românești și păstrarea pe cât posibil a statutului de sub vechea stăpânire, inclusiv a așa ziselor averi.

Vastitatea subiectului fiind deosebită, pentru a mă putea încadra într-o expunere asimilabilă la prima vedere, voi reda și în continuare, pe cât posibil, evitând alterarea mesajului, numai esențialul.

19. LAȘITATEA AUTORITĂȚILOR DIN ROMÂNIA, SUSȚIN REACȚIILE ANTISTATALE ALE STATUSULUI

De la bun început Statul catolic, consideră starea de drept de după Unire ca o simplă ocupație vremelnică, desconsiderând prin manifestările sale pe însuși

Regele țării, pentru că nu poate fi interpretat altfel, gestul de-a trimite cu ocazia Adunării din noiembrie 1920 o telegramă omagială Papei, dar nefăcând același gest față de Regele României.

În anul 1920 sub versata conducere a Statului catolic, după ce obține și sprijinul celorlalte confesiuni maghiare, la care a apelat după ce intervențiile la Roma nu au dat roade, în semn de „fidelitate” față de România, începe o acțiune de recuperare, pe seama ungarilor, – încălcând legile României și convențiile internaționale – a Universității din Cluj, pe care Statul catolic, pentru a induce în eroare, o definește ca pe o Universitate interconfesională și la care urmau să predea profesori care au refuzat să depună jurământul de fidelitate față de Statul Român. Când totul a fost pus la punct, cu sprijinul Guvernului ungar, s-a anunțat, culmea ofensei, printr-un act scris în limba franceză, Ministerul Instrucției de faptul că la 1 octombrie 1920 la Cluj se deschid facultățile a căror activitate a fost suspendată în anul 1872. Această tentativă a eșuat însă.

Paralel se desfășurau în unitățile de învățământ confesionale maghiare, de către conducătorii Statului catolic, acțiuni pentru a îndemna tineretul la rezistență etc., la care lua parte și conducătorul Statului catolic și alți înalți prelați catolici, preoți catolici sau preoți de alte confesiuni maghiare. Sub pretextul că s-ar vătăma așa zisa autonomie strămoșească nu se permitea autorităților române, nici un fel de intervenție în viața școlară inclusiv modificarea programei școlare, conform cerințelor educaționale ale României.

20. PALIDĂ REACȚIE A AUTORITĂȚILOR DIN ROMÂNIA, LA CONSISTENTELE ARGUMENTE ALE PROF.O. GHIBU

Odată cu primele luări de poziție, față de acțiunile incompatibile cu Statul Român ale Statului catolic și ale cultelor religioase maghiare, prin articole sau broșuri, ale profesorului Onisifor Ghibu de la Universitatea din Cluj, se sesizează și oficialitățile române.

Ministrul de culte Al. Lapedatu, sesizat de presiunile opiniei publice s-a văzut pus în situația de-a declara în presă că din cercetările oficiale întreprinse, „s-a convins că Statul romano-catolic este în ilegalitate” („Dimineața”, din 9 mai 1924), iar cu adresa nr.18680 din 27 mai 1924 către Statusul romano-catolic, se afirmă că „Codex juris canonici – la care se referă Statusul – nu poate fi pus în legătură cu chestiunea Statusului”.

21. JURIST UNGUR DE RENAME, NU ARE ARGUMENTE JURIDICE PENTRU SUSȚINEREA LEGALITĂȚII ȘI MENȚINERII ÎN VIAȚĂ A STATUSULUI

În apărarea Statusului romano-catolic, care nu avea nici o susținere a existenței sale în legile României, așa cum nu a avut nici o susținere legală nici în legile Ungariei, cu toate că a servit interesele acesteia, în anul 1925, profesorul

universitar de drept bisericesc la Universitatea din Cluj și Seghedin, Dr.Kosutány I., în tratatul său Dreptul bisericesc(Egyházjog), a invocat dar fără succes, canoanele 5,6,19,22 și 39 din Codul canonic al bisericii romano-catolice. În anul 1930 – nereușindu-se nimic cu canoanele invocate, în anul 1925 – Statusul romano-catolic, invocă în susținerea cauzei lui canoanele 1519,1520 și 1521, la care versatul profesor universitar Kosutány nu s-a gândit niciodată, deoarece așa cum se va vedea nu au nici o relevanță pentru speța în discuție.

Studiind dispozițiile acestora putem constata:

Canonul 1519 nu cuprinde nimic din ceea ce ar putea susține cauza Statusului romano-catolic, referindu-se numai la drepturile și obligațiile episcopului în administrarea bunurilor eparhiei.

Canonul 1520 vorbește despre Consiliul cu ajutorul căruia episcopul trebuie să administreze bunurile, membrii acestuia având numai vot consultativ, afară de cazurile excepționale, prevăzute de dreptul comun sau fixat anume în actele fundamentale.

Canonul 1521 se ocupă de cazurile în care laicii iau parte la administrarea bunurilor eparhiei, fie în baza statutelor fondatoare ale acestora, fie în baza voinței episcopului. Și în aceste cazuri, Codexul prevede că întreaga administrare se face în numele Bisericii, cu păstrarea dreptului episcopului de a cerceta și a controla socotelile și de a prescrie modul de administrare.

După cum ușor se poate concluziona, nici aceste trei canoane nu aduc nimic favorabil Statusului romano-catolic. Chiar și canonul 1521 care se ocupă de cazurile în care și laicilor li se lasă o oarecare parte la administrarea bunurilor și care apare ca cel mai favorabil canon vorbește despre concursul laicilor, exclusiv la administrarea bunurilor, fără a se da acestora, laicilor, nici o altă responsabilitate. Se prevede precis că toată administrarea se face în numele Bisericii și nu în numele unei alte organizații, care ar fi în drept să dețină în proprietate bunurile bisericii. Nu este vorba de nici o autonomie a unei astfel de organizații, din contră , modul de administrare a bunurilor bisericești este un drept exclusiv al episcopului. Am trecut în revistă, aceste motivații, presupus susținătoare ale cauzei de existență, a acestei nefirești organizații, în ideea de a prezenta șubrezenia argumentației, care oricum nu poate avea nici o relevanță juridică, nu poate fi un suport de drept, într-un stat laic, care are proprii norme de drept și legiuiri după care se conduce. De altfel, la data respectivă era în vigoare Legea nr.21/1924, singurul act normativ după care se puteau judeca asemenea cazuri.

22. VATICANUL NU A RECUNOSCUȚ NICIODATĂ STATUSUL

Nu este de omis a se preciza, că Sfântul Scaun nu a aprobat Statusul romano-catolic, deoarece acesta este într-o flagrantă contradicție cu organizarea Bisericii catolice universale, ceea ce de la bun început, trece în derizoriu, orice argumentație pe baze canonice, în favoarea legitimității sale.

23. STATUSUL, PRIN EPISCOPUL MAJLATH, RECURGE DIN NOU LA FALS ȘI UZ DE FALS ÎN ÎNSCRISURI OFICIALE

Dar să revenim, în anul 1924, când conștientizând situația delicată în care se găsește, Statusul romano-catolic, angajează avocați români, pentru a-i susține interesele. Unul dintre acești și anume Dr. Pompiliu Simonetti, depune sub nr.27289 din 24 mai 1924, la Ministerul Cultelor o cerere, prin care se cerea eliberarea unui certificat, pentru a servi în justiție, prin care să se stabilească, cine reprezintă Statul romano-catolic în fața instanțelor judecătorești. Această cerere este o dovadă că nu numai în opinia publică, ci și în sfera justiției s-a format convingerea definitivă că Statusul romano-catolic are o situație ilegală și că el nu mai poate sta în instanță, după cum nu putea sta nici Comisia catolică, căreia i-a luat locul.

După insistențe acoperite cu documente false, episcopul Majláth, obține de la Ministerul Cultelor, după ce în prealabil Contenciosul și-a dat avizul sub forma: „este incontestabil că se poate da o adresă către Consiliul Dirigent al Statului Catolic, prin care Ministerul să declare că el poate sta în instanță în orice chestiuni judecătorești, având o personalitate juridică hotărâtă după legile sale de origine”

Această adresă a Ministerului Cultelor, pe care o redau mai jos:

„Referindu-ne la adresa P.S. Voastre nr.450 din 28 mai a.c., avem onoarea a Vă face cunoscut că Consiliul de Administrație al Statusului rom. Cat.,- reprezentat prin P. Sf. Voastră,- poate sta în instanță în orice chestiuni judecătorești”. Ministru: Al. Lapedatu, a fost o mare eroare, de care a profitat din plin, mistificatorul de documente care era episcopul Majláth, care a prezentat adresa cu nr.28038 nu ca o simplă notificare, ci ca o recunoaștere a personalității juridice a Consiliului Dirigent al Statului catolic, după ce în prealabil a tradus-o în limba maghiară iar la finele textului a adăugat cuvintele „, ca persoană juridică”. Este de necontestat că **episcopul a recurs la un fals în acte publice.**

Cum de nu s-a sesizat nici o autoritate românească că la data emiterii adresei era în vigoare Legea nr. 21/1924, privind asociațiile și fundațiile? De altfel exemplarul original – care s-a găsit numai după mai bine de șase ani, în data de 21 decembrie 1930 – din arhiva ministerului, nu are nici o semnătură, iar directorul ce răspundea de cultele minoritare a luat la cunoștință de existența adresei numai atunci când s-a găsit originalul.

Parcă am fi în anii de grație, 1990-20??.

24. TOATE MANEVRELE STATUSULUI DE-A FI RECUNOSCUT CEL PUȚIN FORMAL, EȘUEAZĂ

Se cuvine amintit și de reținut, că Adunarea Statului romano-catolic ardelean care a avut loc începând cu ziua de 21 noiembrie 1924, a trimis telegrame la Papă, la Regele Ferdinand, etc. Este mai mult decât convingător

faptul că telegrama trimisă Papei, este dată nu în numele Statusului romano-catolic ardelean – nerecunoscut de Sf. Scaun – ci în numele „Congregației generale a autonomiei străvechi a diecezei ardeleno” fiind semnată de „episcopul Majláth” în calitate de episcop nu în cea de președinte. Nu putem să nu precizăm că Papa, nu a răspuns la telegramă, un gest absolut firesc, deoarece Papa se aștepta la dizolvarea Statului romano-catolic de către autoritățile române, deci nu se putea expune prin legături cu o organizație lipsită de o existență legală, care a mai fost prinsă printre altele, cu mistificări și falsuri. Din aceleași considerente, nici Regele Ferdinand nu ia în considerare telegrama. Alte personalități, ca primul ministru și ministrul cultelor, adresează răspunsul lor episcopului Majláth, nu Statusului. Concluzia vine de la sine. Orice comentariu este de prisos.

25. ROMÂNIA, PROVOACĂ STATUSULUI NUMAI SILĂ

Despre desconsiderarea autorităților române, deci implicit a Statului Român, de către Status, este relevant comportamentul personalului din conducerea acestuia, atunci când Directorul General Dr. Petru Ionescu, însărcinat de Ministerul Cultelor cu verificarea gestiunii financiare s-a prezentat, la data de 12 iunie 1925 la sediul din Cluj a Statusului.

Numai angajamentul de-a fii cât mai concentrat, mă face să nu redau în totalitate, un document al insolenței fără măsură, al Statului romano-catolic ardelean și al unei mistificări în materie de drept și istorie. Voi reda numai începutul și încheierea acestei mostre de caracteristică „crasă mojiție și desconsiderare.

„Procesul verbal dresat în Cluj, la 12 iunie 1925, în localul oficial al Statusului romano-catolic transilvănean, cu prilejul când dl. Director General Dr. Petru Ionescu a fost exmis de Dl. Ministru al Cultelor sub nr.26384/1925 pentru a privi socotelile Statusului romano-catolic transilvănean. Sunt prezenți: Dr. Petru Ionescu, delegat Ministerul Cultelor, Pavel Matskasi vice-prezidentul Statusului, Dr. Béla Jánossy secretarul Statusului, Dr. Vasile Nagy, jurisconsultul Statusului.

Susnumiții funcționari ai Statusului declarăm în numele Statusului romano-catolic Transilvănean că astfel de controlarea socotelilor noastre prin delegat emis este lipsită de orice bază de drept:

a) Deoarece astfel de lucruri antecesorul stat ungar față de fondurile noastre nu a exercitat în nici un caz.(este o sfidare a adevărului istoric, este o minciună, deoarece se cunoaște că toate socotelile Statusului erau conduse direct de un Oficiu de conturi al Ministerului de Culte al Ungariei) etc.

Deci declarăm că privirea conturilor noastre o admitem Domnului delegat Ministerial esmis numai cedând silei provenite de la puterea existentă .”

Concluzia: Statul Român îi provoacă Statusului romano-catolic transilvănean numai silă dezarmantă.

26. ACȚIUNI PE FAȚĂ ALE STATUSULUI, ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

Voi prezenta în cele ce urmează, dar numai cu titlu informativ, câteva din acțiunile întreprinse de Statusul romano-catolic ardelean, asupra cărora, fără imixtiunea unei alte judecării, cititorul să se pronunțe după cum le percepe:

- Ca o consecință a faptului, că s-a declarat împotriva ideii de școală de stat, pentru a putea face din școlile confesionale, cetăți ale cetățenilor români de etnie maghiară, îndreptate în contra unității Statului Român, a înaintat, în anul 1925 pe această problemă, două Memorande Societății Națiunilor.

- Adresează un Manifest către popoarele lumii, cerând sprijin împotriva proiectului de lege privind învățământul.

- Mobilizează un mare număr de istorici, juriști, politicieni, etc., care în anul 1925, publică cartea, „Trecutul și prezentul catolicismului ardelean” în care se face apologia catolicismului unguresc, a trecutului milenar, etc., prezintă într-o lumină falsificată tot ceea ce este legat de Status, inclusiv, așa zisele averi ale acestuia, îndreptându-și disprețul suveran asupra românilor și României.

- Și-a asumat un rol politic conducător în viața tuturor confesiunilor maghiare.

- Repetate provocări față de suveranitatea Statului Român. Păstrează legături oficiale cu guvernul de la Budapesta. Se pune în serviciul Ministerului de război ungar. Ocrotește funcționarii care nu vor să recunoască Statul Român. Nu recunoaște Tratatul de la Trianon. Patronează manifestări iredentiste.

- Nu recunoaște că Biserica romano-catolică din România este condusă de mitropolitul acesteia cu reședința în București.

- Se organizează ca un minister de instrucție a minorității maghiare.

- Episcopul Majláth, dușman pe față a Statului Român, socotindu-se reprezentant al ideii naționale maghiare.

- Desființează dreptul profesorilor romano-catolici ai Universității din Cluj să facă parte din Adunarea Statusului, deoarece nu sunt de etnie maghiară.

- Campanie de fraude și falsificări, pentru asigurarea unei situații de fapt și de drept.

- Falsifică chiar și un document, o telegramă, plecată de la Regele Ferdinand, pentru a o folosi ca izvor de drept.

- Se substituie, cu de la sine putere, Statului Român.

- Nu admitenici un fel de control al gestiunii sale din partea Statului Român.

- A susținut studenții maghiari ardeleni trimiși ca să învețe la Seghedin și Budapesta, care acolo au strâns douăzeci de volume cu semnături pentru refacerea vechii Ungarii, după care le-au trimis la lordul Rothermere.

27. STATUSUL ESTE PE MAI DEPARTE, O ÎNJGHEBARE TOLERATĂ

Fără îndoială, se poate afirma că Statul romano-catolic ardelean, în continuare, St.r.-c.a., nu a deținut până la data, la care am ajuns cu prezentarea acestuia (așa zisa înființare, stare de drept, activitate, etc.), o existență legală, de drept, fiind numai tolerat – de toate statele cărora le-a aparținut, în timp, Transilvania – precum și de România, numai că înainte de 1 decembrie 1918, motivul ținerii lui în viață, ca tolerat, erau de ordin național maghiar, pe când, după Marea Unire, slăbiciunile organice ale autorităților române, au fost cauzele perpetuării existenței, de fapt, a acestei alcătuirii cangrenoase, pentru Statul Român.

28. ESTE INSTITUITĂ O COMISIE ISTORICO-JURIDICĂ, PENTRU STUDIAREA PROBLEMEI STATUSULUI

Fiind necesară punerea în aplicare a dispozițiilor Legii Cultelor și ale Concordatului încheiat între Statul Român și Sf. Scaun, se impunea și luarea unor măsuri vis-a-vis, de existența St.r.-c.a. la data respectivă și pentru viitor.

În sensul celor de mai sus, Ministerul de Instrucție și Culte prin Ordinul nr. 52.202 din 30 aprilie 1931, semnat de Ministru, N. Iorga și Directorul Contenciosului, I. Dumitrescu, instituie, Comisia istorico-juridică pentru studiul problemei Statului romano-catolic ardelean, numindu-l totodată în fruntea acesteia, ca președinte, pe prof. universitar Onisifor Ghibu, iar ca membrii pe: prof. univ. V. Onișor, prof. univ. Alex. Borza, prof. univ. Dr. V. Baroni, prof. univ. I. Micescu, Director I. Dumitrescu, Insp. Gen. M. Ienciu și pe Avocat al Statului O. Demetrescu.

29. CONCLUZIILE COMISIEI

Comisia își definește în ultima sa ședință – după ce a studiat în profunzime întreaga problemă a St.r.-c.a. – care a avut loc la București în data de 15 iunie 1931, Raportul și concluziile.

Citez în continuare concluziile:

„Statul Român, substituit în virtutea art.45 din Tratatul de la Trianon, toate drepturile fostului Stat ungar, poate lua asupra sa, prin Decizie ministerială, bunurile deținute, timp de câteva decenii, în mod ilegal, de către Statul romano-catolic ardelean, pentru a le încredința organelor de drept să le posed.

De o dizolvare a Statului catolic, conform prevederilor Legii persoanelor juridice sau altei legi analoage, nu este nevoie, întrucât zisa grupare nu are personalitate juridică și, în consecință, întrunirile ei pot fi simplu interzise.

Preluarea bunurilor, se va face printr-un delegat al Ministerului de Instrucție și Culte, care va fi ajutat de organele necesare ale Statului român.

După preluare, o comisie de specialiști va examina, caz de caz, situația bunurilor în chestiune, și va propune Ministerului modul de afecțatiune de fapt a fiecăruia din ele în favorul organelor canonice și legal constituite ale Bisericii catolice, a Universității din Cluj și a Statului român”.

O primă măsură concretă, urmare Raportului și concluziilor prezentate, a fost retragerea de către Ministerul Instrucției și Cultelor, cu adresa nr.168134 din 20 octombrie 1931, pe care acesta a trimis-o P.S.Episcop Romano-Catolic de Alba-Iulia, a adresei dată în 1924 de Ministerul Cultelor și Artelor, adresă pe care, după falsificare, prin introducerea la finalul ei a cuvintelor: „ca persoană juridică”, calitate pe care Statul Român, nu a recunoscut-o niciodată, St.r.-c.a., acesta a folosit-o în țară și străinătate, cauzând Statului Român pagube incalculabile.

30. NOI ELEMENTE AGRAVANTE ÎN CONTRA STATUSULUI

Apariția unor noi elemente agravante – în contra St.r.-c.a. – urmare unor schimbări radicale în statutul St.r.-c.a., urmare Declarației oficiale făcută la 19 oct.1931 de Mitropolitul Bisericii catolice de rit latin din România în contra Statului catolic, calificând-o ca o organizație anti canonică, urmare adresei nr.171079/1931 a Ministerului de Instrucție și Culte către episcopul de Alba-Iulia prin care i se atrage atenția asupra relei credințe a Consiliului dirigent al St.r.-c.a. față de Statul Român, urmare Deciziei nr.1564/30 sept.1924 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, urmare folosirii de către St.r.-c.a. în justiție, în chestiunea unor imobile deținute prin contract de arendă, de către Academia de Agricultură din Cluj, a unor documente false și nu în ultimul rând retragerea de către Ministerul Instrucției și Cultelor a adresei din 1924 pe care a falsificat-o același St.r.-c.a., a generat reluarea cercetărilor, în special a Statutului care a fost modificat față de cel votat în Adunarea din 20 nov.1930, găsindu-se la o primă analiză, mai multe mistificări esențiale.

31. STATUSUL NU POATE AVEA SITUAȚIE DE DREPT NICIODATĂ ÎN ROMÂNIA

După o profundă analiză a Statutului în cauză, s-a ajuns la concluzia că sunt posibile șapte ipoteze, pentru încadrarea St.r.-c.a., într-o situație de drept. Pentru a avea toate elementele necesare în scopul stabilirii situației de drept a St.r.-c.a., s-au avut în vedere și considerații de Drept civil(Organizația St.r.-c.a. nu a fost aprobată prin nici o lege ungară sau română; Regulamentele despre care

St.r.-c.a. afirmă că au fost aprobate de Regele ungar, de Parlament sau de Guvern, sunt toate neaprobate și deci nu pot fi invocate ca izvoare de drept; St.r.-c.a. nu dispune de nici un document, prin care ar putea proba că fondurile, pe care le consideră ale sale sunt proprietățile lui, sau ale Diecezei și nici nu dispune de documente din care să rezulte că, cel puțin, iar fi fost date acele fonduri în administrare; Există, în schimb, documente cu care se poate proba natura publică a fondurilor etc.), de Drept canonic (St.r.-c.a. nu mărturisește unitatea cu Biserica catolică universală și cu șeful acesteia; St.r.-c.a. nu a fost niciodată aprobat de Sfântul Scaun, convingătoare în acest sens- deși poate nu mai este cazul- fiind și răspunsul dat de Dr. Gábor Pál lui Gyárfás, în această problemă și care se găsește în articolul „Despre Concordat” ce a fost publicat în „Magyar Kisebbség” 1928 pag.802; St.r.-c.a. a făcut din episcop și din Biserică instrumente politice, îndreptate în contra Statului Român; etc.) și de ordin politic (St.r.-c.a. face din mistificări, abuzuri și fraude, arme pentru a-și menține o stare de fapt – pentru că de stare de drept nici nu poate fi vorba – pe care a obținut-o în mod surprinzător și a fost tolerată în mod provizoriu; St.r.-c.a. s-a declarat stăpân a unor bunuri publice, are o organizare fără a respecta legile României, pe care de altfel le sfidează; St.r.-c.a. este o organizație politică maghiară, care este îndreptată împotriva unității și siguranței Statului Român etc.), ce au rezultat tot din studiul Statutului.

Concluzia finală: „, Oricare din cele șapte ipoteze am lua-o ca punct plecare, aprobarea Statutului Statului romano-catolic urmează să fie refuzată categoric și definitiv. Refuzată odată aprobarea Statutelor, urmează necesitatea interzicerii imediate a oricărei activități a zisei organizații ilegale, frauduloase și periculoase Statului Român, și lichidarea imediată a întregii ei situații.”

32. PROFESORI UNIVERSITARI DE CREDINȚĂ CATOLICĂ, STABILESC CARACTERUL ANTICATOLIC AL STATUSULUI

Este de precizat că, în data de 22 mai 1931, adică înainte ca să se ajungă la concluziile Comisiei, profesorii romano-catolici (prof. Dr. Vitold Baroni, prof. A. Ostrogovich, prof. Geandomenico Serra) de la Universitatea din Cluj au stabilit caracterul anticatolic al St.r.-c.a. și au cerut Papei, printr-o scrisoare, să-l dizolve imediat.

În sensul celor de mai sus îmi permit să prezint un scurt fragment din scrisoarea (s-a tipărit în limba italiană la Cluj, în anul 1931, sub titlul: „Il Cattolicesimo unghurese di Romania – nemico del Cattolicesimo universale”) amintită: „, După cum, poate, Vă este cunoscut, în Transilvania funcționează pentru conducerea afacerilor bisericesti romano catolice alături de organul prescriș de dreptul canonic, un al doilea organ, necunoscut nici în dreptul canonic, nici în restul Bisericii universale, și anume așa zisul Status romano-catolic ardelean. Dacă în vremuri de persecuție a catolicismului din partea protestanților... după restituirea episcopatului prin dinastia Habsburgilor, el a devenit un veritabil anahronism. Lipsit de bază canonică și de justificare practică, fără o aprobare a

organizației sale nici din partea Sf. Scaun, nici din a Guvernului vechei Ungarii, Statul catolic a lunecat, în mod fatal spre un rol străin de adevăratele interese catolice, devenind un organ politic direct primejdios acestor interese....declarăm că ne desolidarizăm cu desăvârșire, de orice acțiune a St. Cat.,rugându-vă să binevoiți a lua măsuri nu numai ca Statutul lui organic, înaintat Sf. Scaun spre aprobare, să nu fie aprobat, dar ca Sf. Scaun să dispuiе dizolvarea imediată a unui astfel de organ, care ofensează deopotrivă catolicismul general și ordinea publică din Statul român...”

33. LUĂRI DE POZIȚIE, DAR FĂRĂ FINALITATE, ALE AUTORITĂȚILOR

Luări de poziții ale autorităților române: Ministerul Cultelor refuză aprobarea Statutului organic al St.r.-c.a. și interzice Adunarea anuală a acestuia; Ministerul de Interne comunică episcopului de Alba-Iulia că nu recunoaște dreptul de a funcționa al St.r.-c.a. și că nu poate aproba ținerea Adunării anuale din 19 noiembrie 1931; Chestura Poliției Cluj comunică conducerii St.r.-c.a. că Guvernul nu înțelege să împiedice cu forța Adunarea St.r.-c.a., dar nu-i recunoaște nici un drept; Inspectorul general Dr. M.Ienciu raportează Ministerului Cultelor despre adunarea ilegală a St.r.-c.a. și cere interzicerea imediată a oricărei funcționări a acestuia; Ministerul Justiției comunică ministerului Cultelor că se raliază la concluziile Comisiei istorico-juridice și că despre măsurile luate față de St.r.-c.a., nu este nevoie să fie informat Sf. Scaun; Parchetul Tribunalului Cluj, sesizat de opinia publică, inițiază cercetări în problema St.r.-c.a.; Prin Rechizitoriu nr.19093-1931, Parchetul Tribunalului Cluj, a cerut Cabinetului III de Instrucție aplicarea sechestrului penal asupra întregii gestiuni a St.r.-c.a.

34. MINISTRUL DE JUSTIȚIE, VALER POP, JOACĂ CARTEA STATUSULUI

Această măsură nu a fost aplicată deoarece, ministru de justiție, Valer Pop a făcut un nou gest de trădare a intereselor României, dând ordin verbal direct prim-procurorului Richard Filipescu și judecătorului de Instrucție G. Vioreanu să nu ia măsurile ce fuseseră preconizate. Din motive ușor de înțeles, judecătorului de instrucție ia fost retrasă delegația iar procurorul mutat la Timișoara.

35. ALTE LUĂRI DE POZIȚIE ÎN CONTRA STATUSULUI

În data de 11 martie 1932 sub nr.379, Inspectoratul General al Siguranței de Stat din Transilvania, a prezentat un Memoriu privind activitatea antiromâ-

nească a conducerii Statului catolic ardelean și a Sfântului Scaun de la Roma, ministrului de interne , ministrului justiției și Parchetului Tribunalului Cluj. În finalul prezentei voi avea, din păcate, neplăcerea de-a prezenta un edificator, insultător și umilitor, dar din nefericire, peren și actual, extras din acest Memoriu, extras, ce redă poziția unui fruntaș maghiar, publicată în ziarul „Neamul Românesc” din data de 24 martie 1929.

Luările de poziție în contra existenței St.r.-c.a., sau a tot ceea ce este legat de activitatea acestuia, nu se limitează la cele de mai sus amintite. În parlament senatorul, Dr. Laurențiu Onea, deputatul prof. univ.I.C.Cătuneanu, cer rezolvarea neîntârziată a acestei probleme, care prejudiciază mai interese de stat. **Se infirmă, de către Secretariatul de Stat a Vaticanului, cu Nota nr. 516-1932 din 25 februarie 1932, semnată de Cardinalul Secretar de Stat Pacelli, că Vaticanul ar fi aprobat, în anul 1904, Statul romano-catolic ardelean, printr-o scrisoare trimisă episcopului Mailáth.**

36. RECTIFICĂRI FIREȘTI ÎN CĂRȚILE FUNDUARE, PENTRU ÎNLĂTURAREA ÎNSCRISURILOR FALSE, FĂCUTE SUB PRESIUNEA STATUSULUI, ÎN PERIOADA 1870-1919

Ministerul Cultelor autorizează Contenciosul din Cluj să ceară rectificarea tuturor inscripțiilor frauduloase făcute de St.r.-c.a. în cărțile funduare. În baza acestei autorizări Contenciosul regional din Cluj, face cu adresa nr.1621-1932 a doua intervenție la Judecătoria Urbană Cluj, Secția Cărți Funduare – după prima intervenție s-a rectificat c. f. 1450 Cluj, restabilindu-se starea anterioară în favoarea vechiului proprietar „Fondul regnicolar de studii r.c.” administrat de organele Statului Român și nu „Fondul de Burse al St.r.-c.a.” așa cum era inscripțiunea făcută după o adresă, nr.6605/14 iulie 1898 a Consiliului de Direcție al St.r.-c.a. – ,cerând să efectueze urgent rectificări, la numerele topo:1908, 1429, 1434,728,390,6796,5696,2698,165 Cluj-Mănăștur,14Baciu, 6 Băgara, 20 Chintău.

În data de 8 aprilie 1932 Judecătoria Urbană Cluj, Secția C.F. cu încheierea nr.4191-1932 c.f., restabilește inscripțiunile inițiale, adică starea cărții funduare anterioare, asupra imobilele cuprinse în c.f. după cum urmează: nr.1908 din Cluj, nr.de ord.A.+1 și topo nr.1828 ; nr.1464 din Cluj, nr. de ord.A+1, 4-35; nr.1443 din Cluj, nr.de ord.A+1 și nr.topo.108/2, 108/3 sub B7 ; nr.728 din Cluj, nr.de ord.A+2 și nr.topo1824/1/1, 1824/1/2,1835/2 sub B7; nr.390 din Cluj, nr. de ord.A+1 și nr.topo1827, sub B4 ; nr.165 a comunei Cluj-Mănăștur, nr. de ord.A1, 2, 5-7, 12, 13, 19, 21-31, 38-40, 41, 44, 48, 50-56, 58, 60-62, 65-69, 71-80, 96, 97, 105, 107, 108, 110, 111; nr.14 a comunei Baciu, nr. de ord.A1,1-4, 8, 11-13,98, și A+3-8, 10, 11, 13-20, 22, 24-32, 34-48, întăbulate sub B8; nr.6, a comunei Bărga nr. de ord.A 4, 7, 8, 12, 13, 23, 24, întăbulate sub B7; nr.20 a comunei Chintău nr.de ord.A+43, 49, 50, 52, 56, întăbulate sub B31.

37. RELUAREA INTERPELĂRILOR PARLAMENTARE ÎN PROBLEMA STATUSULUI

Deputatul I.C.Cătuneanu, revine printr-o nouă interpelare, privitoare la St.r.-c.a., accentuând că această chestiune care are un caracter ce privește numai Statul Român – deci se exclude pentru rezolvarea acesteia, negocieri de orice natură cu Sf. Scaun – date fiind și implicațiile nefavorabile asupra siguranței Statului Român, insistă să se dea curs cererii pe care a formulat-o în intervenția din 25 martie 1932 prin a i se pune la dispoziție dosarele de la Direcția Siguranței generale a Statului și de la Cabinetul III de Instrucție al Tribunalului Cluj. Precizează că St.r.-c.a., prin întăbularea din 1898, fără să facă dovada că el este proprietar, și-a însușit în mod abuziv bunurile publice, care fiind întăbulate până atunci ca proprietate a Fondului regnicolar de studii, Fondului regnicolar de burse și a Fondului regnicolar religios, erau administrate de fostul Stat maghiar, alimentând din veniturile lor necesitățile Universității din Cluj. Acum, în Statul Român, date fiind manoperele frauduloase ale St.r.-c.a. Universitatea este lipsită de aceste resurse. Deoarece St.r.-c.a. nu are calitatea de persoană juridică, deci nici dreptul de a funcționa, cere guvernului să ia măsuri ca acesta să înceteze orice activitate.

38. PRESA STRĂINĂ CONFIRMĂ DREPTUL ROMÂNIEI DE-A DESFIINȚA STATUSUL

Faptul că în chestiunea St.r.-c.a., singurul în drept să rezolve problema este Statul Român, este confirmat și de ziarul italian Giornale d'Italia care publică (este reluat în ziarul Curentul din București, în 19 mai 1932) următoarele: „...asupra problemei atât de spinoasă și puțin cunoscută a Status-ului catolic transilvănean. Într-adevăr există în Transilvania un fel de simulacru de constituțiune purtând acest nume, care însă n-a fost niciodată recunoscut nici în Ungaria, nici de biserica catolică înainte de război și pe baza căreia s-a desfășurat o acțiune contrarie intereselor statului și bisericii. Această instituțiune este unică în lume și nu este în regulă nici cu religia catolică, fiind de inspirație protestantă. Ea constituie în prezent în România un stat în stat. **Guvernul român i-ar fi putut oricând aplica legile românești, desființând-o fără a pune chestiunea pe teren internațional.** Din deferență pentru Vatican și din dorința de a da lumii civilizate o nouă dovadă de toleranță, guvernul român, înainte de a lua măsurile de rigoare, a socotit să pună la curent Vaticanul, arătându-i că situația aceasta nu mai poate fi tolerată...”

39. INSTANȚELE DE JUDECATĂ, CONFIRMĂ LIPSA CALITĂȚII DE PERSOANĂ JURIDICĂ A STATUSULUI

Despre lipsa calității de persoană juridică, a St.r.-c.a. s-au pronunțat și instanțe de judecată.

Astfel, **Judecătoria de Ocol Cluj, în Sentința dată, în ziua de 5 mai 1932, în Dosarul nr.C.24187-1926:** „constată întemeiată excepțiunea dilatorie ridicată din oficiu în baza art.180, pct.6 pr.civ.,că reclamantul **Statusul romano-catolic din Transilvania, nu are capacitatea de a sta în proces** și în baza art.182, pr.civ., stinge procesul.

În motivarea Sentinței, Judecătoria precizează: „Statusul romano catolic din Transilvania,trebuia să dovedească, că este creată prin o lege a Statului român, sau, întrucât susține, că a existat înainte de alipirea Transilvaniei la Vechiul Regat, că a fost recunoscută de Statul român prin o lege în mod expres ca persoană juridică de drept public.

Reclamantul, Statusul romano catolic din Transilvania nu a dovedit aceasta.

Legea pentru regimul general al Cultelor nu a recunoscut Statusul romano catolic din Transilvania ca persoană juridică de drept public, nici în articolul VIII invocat de reclamant, nici în alt articol..... „Statusul romano catolic din Transilvania nu a făcut nici dovada, că este aprobat de Minister statutul său. Nu este recunoscut Statusul romano catolic din Transilvania ca persoană juridică, nici prin art. IX al Concordatului încheiat între Statul Român și Sfântul Scaun. Statusul romano catolic nu a făcut dovadă, că ar fi fost recunoscut ca persoană juridică de Sf. Scaun,- nefiind publicat în broșură acest document.”

Tribunalul Cluj, Secția III-a, în sentința dată în Dosarul nr.1223-1932 la data de 7 octombrie 1932, în care reclamantul era St.r.-c.a. precizează referitor la acesta:

„ În ce privește motivul că are capacitatea juridică de a sta în instanță, cu nimic nu a dovedit, că la intentarea acțiunii a avut această capacitate, nu a dovedit că are personalitate juridică sau că a fost recunoscută prin vre-o lege.”

Tribunalul Cluj, Secția III-a, urmare apelului reclamantului St.r.-c.a., ce face obiectul Dosarul C.a. nr.1221-1932, în motivația sentinței menționează: „ Considerând că astăzi, în fața instanței de apel cu nimic mai mult reclamantul nu și-a putut dovedi capacitatea de a se judeca, fie ca Stat romano-catolic, fie ca Consiliu dirigent, fie chiar ca fundațiune de studii, întrucât nici una din aceste instituții nu s-a putut dovedi a fi independentă, de sine stătătoare, fie prin vreo lege anterioară dominației române, fie conformându-se ulterior legilor acum în vigoare în România....În Anuarele oficiale maghiare din anii 1915-1918, se vede însă, că Ministerul Cultelor amintește Consiliului dirigent al St.r.-c.a., că este o dependență a Ministerului. Sub actuala dominație, dl. Ministru al Cultelor, N. Iorga, prin o adresă cu data de 20 octombrie 1931, contestă St.r.-c.a., calitatea de persoană juridică.”

Tribunalul Sibiu, Secția II-a în Încheierea din data de 8 mai 1933 la Dosarul nr. Ga. 2065-1931, referitor la capacitatea St.r.-c.a. de a sta în proces precizează: „Statusul romano-catolic ardelean afirmat, ne fiind o organizație de cult, ce potrivit dispozițiilor art. 11 din legea pentru regimul general al cultelor, invocat deja, ar avea personalitate juridică în cadrele episcopiei romano-catolice din Transilvania, în numele lui, nici episcopatul și nici episcopul, nu se poate înfățișa, ca reprezentant, el, adică Statusul ne având îndreptățire de a fi reprezentat așa cum sunt: comunitățile, parohiile, protopopiatele, mănăstirile, capitulele, episcopiile, arhiepiscopiile și mitropoliile, fiindcă, acest drept, potrivit normelor de drept pozitiv, în care intră și cele de drept formal, în vigoare în Transilvania, este al persoanelor, fie fizice, fie juridice, iar numitul Status romano-catolic ardelean nu este nici una nici alta”

Evident, că acestea nu sunt singurele instanțe de judecată care s-au pronunțat sub această formă referitor la calitatea de persoană juridică a St.r.-c.a., adică, de a stabili că această alcătuire nu are personalitate juridică.

40. PERIOADA DE DUPĂ ANUL 1945, PÂNĂ ÎN ANUL 1990

neîndestulător de documente, după ce am coroborat informațiile din acestea, cu informațiile obținute din modul în care s-au manifestat, toate angrenajele ce aveau drept scop legalizarea prin orice mijloace a înjghebării ce se cheamă Statusul romano-catolic etc.?, nu pot trage decât fireasca și singura concluzie: **Statusul, în perioada 1945-1989 nu a existat!**

41. O FIREASCĂ ÎNTREBARE

Se pune – dată fiind înlăturarea, prin cunoaștere, a tuturor intimităților existenței acestei unice și deloc benefică alcătuire pentru Statul Român – fireasca întrebare:

Perpetuarea metehnelor ale așa zisei democrații, dintre cele două războaie mondiale care avea în slujba ei autorități – nu rareori josnice și contrare interesului nostru ca națiune, ca stat – de puține ori aplecate spre consolidarea proaspătului Stat Român Întregit, nu vor face să se perpetueze atitudini, luări de poziții și hotărâri în discordanță, sau flagrantă discordanță, cu fireștile necesități de moment sau de perspectivă ale Statului Român?

42. MINISTERUL CULTURII ȘI CULTELOR, GERMENUL UNEI AȘA ZISE STĂRI DE DREPT?

Începând cu anul 1990, resorturi motivate politic și economic, au determinat o nouă ieșire pe scena vieții publice, dar sub alte denumiri, a Statului romano-catolic ardelean (din Transilvania etc.).

După cum reiese dintr-un prim(?) document care certifică existența acestei organizații – dar s-ar părea că numai în prima(?) lui variantă – acesta se numește Statusul romano-catolic. Renașterea acestei organizații s-a făcut, din nefericire, tot datorită persistenței în timp a acelor – de neexplicat, de înjositor de obediente, de umile, de o crasă lipsă de consistență morală și intelectuală – personaje ce populează, la toate nivelele, din te miri ce motive, autoritățile din România.

În acest context, Statusul romano-catolic, (în continuare St.r.-c.), obține prin mijloace, de mult și cu eficiență folosite – dar numai datorită perpetuării prezenței în cadrul autorităților decizionale a unor personaje despre care am făcut referire mai sus – o precară stare de drept. Din informațiile pe care le dețin, Secretariatul de Stat pentru Culte din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor, deține, în principal, secretul, cu strășnicie ascuns, a punerii în viață a acestei alcătuirii care se cheamă St.r.-c. Pentru că numai aceea autoritate, fără calitate – în contra cadrului legal, în vigoare la aceea dată, Legea nr.21/1924 pentru persoanele juridice(asociații și fundații), care prevedea absolut clar, că persoanele juridice de drept public se creează numai prin lege, iar cele ca în cazul de față, se creează numai prin decizii motivate a tribunalului civil în circumscripția căreia s-au constituit – a putut să elibereze un act, accentuez, fără acoperire de drept (Ministerul Culturii și Cultelor nu avea calitate, iar Codul Canonic nu are putere juridică în chestiuni civile, deci nici în speta în discuție), care folosit în fața unei autorități incompetente, și dezinteresate, putea să creeze ilegal o stare de drept. În ideea de a-mi susține cele de mai sus, stau mărturie cele declarate de dl. Mihai Marian Eftimescu, în ședința Senatului din data de 6 iunie 2005, în legătură cu o interpelare referitor la Statusul romano-catolic. După ce afirmă că acesta nu figurează în evidența Registrului național al persoanelor juridice, fără scop patrimonial, precizează: „...ne exprimăm o ipoteză că, undeva, în evidențele Ministerului Culturii și Cultelor ar putea figura...”

43. URMARILE „DOCUMENTULUI” EMIS DE O AUTORITATE FĂRĂ CALITATE

Cu acel „document”, prezentat la, Direcția Generală a Finanțelor Publice și Controlului Financiar de Stat a Județului Cluj, cu funcționari pe măsura celor de la „autoritatea” de unde provenea „documentul”, se obține un Certificat de Înregistrare Fiscală, pe numele Statusul romano catolic, cu domiciliul în Cluj-Napoca pe str. Iuliu Maniu nr.5. În dreptul rubricii, Autorizație, este înscris: Codul Canonic 31/16272. Codul de înregistrare fiscală este, R 5435758, data emiterii este 04.04.1994, iar la rubrica,data emiterii documentului este înscrisă, data de 19.04.1999.

Așa dar, în România anilor 1990-2006, o autoritate centrală, emite fără calitate, un „document”, ce ulterior se folosește la o altă autoritate, subordonată Ministerului de Finanțe, care emite, cu o dezinvoltură absolut inconștientă, un act(Certificat de Înregistrare Fiscală), urmare căruia, alte și

alte autorități la fel de incompetente, se fac părtașe la devalizarea Statului Român, prin faptul că au dat și dau în continuare curs cererilor – evident fără nici o acoperire de drept – de „retrocedare” formulate de această alcătuire care se cheamă Statusul romano-catolic.

44. JUDECĂTORIA DIN MIERCUREA-CIUC ȘI MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE, FAC JOCUL DEVALIZATORILOR

Judecătoria Miercurea-Ciuc, în Dosarul nr.2179/2001, prin Sentința Civilă nr.1515 din 1 august 2001, care este o rușine pentru tot ceea ce înseamnă justiție în România, bazându-se pe neștiința crasă a reprezentanților Ministerului Finanțelor Publice, intuind și neștiința funcționarilor acelor autorități în fața cărora se va folosi respectiva sentință, se pronunță după cum urmează:

„Admite acțiunea civilă a reclamantilor Arhidieceza Romano Catolică Alba Iulia, cu sediul în municipiul Alba Iulia, str. Mihai Viteazul nr.21, jud.Alba și Consiliul Arhidiecezei Romano Catolice Alba Iulia cu sediul în mun. Miercurea-Ciuc, str.Petofi nr.57, jud.Harghita, ambele fiind reprezentate de dr. Jakubinyi Gheorghe, domiciliat în municipiul Alba Iulia(str.?) nr.21, jud.Alba, împotriva pârâtului Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice cu sediul în București str. Apollodor nr.17, sect.5 și în consecință:

Constată că persoana juridică Consiliul Arhidiecezei Romano Catolice Alba Iulia, cu sediul în mun. Miercurea-Ciuc, str. Petofi nr.57, jud. Harghita este identică cu persoana juridică având denumirea de Consiliul al Diecezei Catolice de rit latin de Alba Iulia, care s-a înființat prin Acordul încheiat la 30.05.1932 între Sfântul Scaun și Guvernul Român, privitor la interpretarea art.IX din Concordatul de la 10.05.1927 prin transformarea instituțiunii cunoscute sub numele de Status Romano Catholicus Transylvaniensis sau de Statusul Romano Catolic din Ardeal, sau Statusul Romano Catolic Cluj, ca fiind una și aceeași persoană juridică îi revin atribuțiile, drepturile și obligațiile în virtutea continuității de drept.”

Adică, **în baza a două suporturi juridice perimate**, Concordatul din anul 1927 și Acordul de la Roma din anul 1932, care cu Decretul nr.151 din 17 iulie 1948, au fost denunțate, **se stabilește o stare de drept**, respectiv de persoană juridică și de continuator al Consiliului Diecezei Catolice de rit latin de Alba Iulia, **pentru Consiliul Arhidiecezei Romano Catolice Alba Iulia.**

Este necesar a se preciza, că niciodată înjghebură tolerată, Status Romano Catholicus Transylvaniensis sau Statusul Romano Catolic din Ardeal sau Statusul Romano Catolic Cluj sau etc. nu a avut, calitatea de persoană juridică, așa precum nu a avut această calitate, nici în perioada 1927-1948, Consiliul Diecezei Catolice de rit latin de Alba Iulia, deoarece era un simplu organ subaltern al Diecezei, ale cărui Decizii nu erau valabile și executorii decât cu aprobarea Ordinariului Catolic de rit latin de Alba Iulia, care era și administratorul tuturor

bunurilor ce-au fost administrate de „Statusul Romano-Catholicus Transilvaniensis” (Art.II, alin.1, din Acord).

Precizez că în conformitate cu Art.IX. alin.2, din Concordat numai Parohiile, Protopopiatele, Mănăstirile, Starostiile, Abațiile, Episcopiile, Mitropoliile și celelalte organizații canonic și legal constituite, erau persoane juridice.

Deci, nici dacă se face apel la cele stipulate în cele două acte mai sus enumerate, Consiliul, Statusul și Ordinariul nu erau persoane juridice. Aceasta explică, de altfel, insistența cu care în cuprinsul sentinței se repetă, până la saturație, aceea calitate de „persoană juridică” pentru Consiliul Diecezei. Cât privește Hotărârea nr.11 din luna februarie a anului 1991 a episcopului Bălint Lajos prin care s-a dispus reluarea activității Consiliului Diecezei Romano Catolice Alba Iulia, aceasta a fost și rămâne ilegală deoarece nu a avut suport juridic, actul prin care s-a constituit fiind din anul 1948 denunțat. În această situație nici nu se poate discuta de un Consiliu al Arhidiecezei, care, vezi doamne, este continuatorul Consiliului Diecezei și căruia cu atâta ușurință i se alătură calitatea de persoană juridică, în cuprinsul sentinței.

În legătură cu această sentință mai este o problemă, legată de nefirescul domiciliu al sediului Consiliului Arhidiecezei Romano Catolice Alba Iulia, care presupun că fără motivație reală, dar foarte bine motivată prin ceea ce se urmărește, are sediul la Miercurea-Ciuc și nu așa cum este firesc la Alba-Iulia.

Această sentință, care nu are nici un suport juridic și care prin conținutul ei are un de necontestat caracter partizan, fără a omite să subliniez, consecințe deosebit de grave ce decurg din aplicarea ei, evident numai cu concursul necunoscătorilor, interesaților și a slugarnicilor, trebuie imediat anulată, la fel cum trebuie anulate toate consecințele aplicării ei. Singura utilizare care se poate da unei sentințe de acest gen este de obiect de studiu.

45. JUDECĂTORIA DIN CLUJ-NAPOCA, CONTINUĂ SERIA NEDREPTULUI

Șirul sentințelor fără de Justiție continuă, mutându-se numai în altă locație. În data de 24 noiembrie 2005, se depun la Judecătoria din Cluj-Napoca, în numele Arhiepiscopiei Romano-Catolice din Alba-Iulia, actele necesare pentru acordarea calității de persoană juridică Fundației „Statusul Romano-Catolic din Transilvania”.

Motivația înființării acestei fundații este prezentată, atât în actul constitutiv cât și în statutul acesteia:

„Această fundație este succesorul de drept în baza Sentinței Civile nr.1515/1 aug.2001 a Judecătoriei din Miercurea-Ciuc, jud. Harghita al instituției care purta numele de „Status Romano Catholicus Transilvaniensis”, adică Statusul Romano Catholic din Transilvania – cu fonduri recunoscute prin art.V. din acordul încheiat la 30 mai 1932 între Sfântul Scaun și Guvernul Român privind interpretarea art.IX. din Concordatul de la 10 mai 1927, care și-a încheiat activitatea în anul 1948. Apoi și-a schimbat numele în „Statusul Romano Catholic din R.P.R.” aprobat prin Decretul nr.83 din 31 martie 1951 al Prezidiului Marii

Adunări Naționale a R.P.R. prin care s-a aprobat regulamentul de funcționare a Statusului, înregistrat la Ministerul Cultelor sub nr.7879/1951, în fine în „Status-Consiliul Arhiepiscopiei Catolice de rit latin din Alba-Iulia”.

Tot ceea ce se menționează în paragraful citat mai sus, cu toate că a fost luat în considerare de instanță, cade în derizoriu, deoarece:

Sentița civilă nr.1515/1 aug.2001, nu validează existența Statusului, nu precizează că Statusul (înjghebare ilegală), are în Fundația în discuție un succesor. De altfel, în cuprinsul acesteia nu se face nici o referire la o asemenea fundație;

O înjghebare nerecunoscută, Statusul, deci oficial inexistentă, nu poate avea succesor legal.

Dacă, așa cum se afirmă în actul constitutiv și în statut, prin Decretul nr. 83/31 martie 1951 al Prezidiului Marii Adunări Naționale a R.P.R. s-a aprobat regulamentul de funcționare a Statusului, care a fost depus la Ministerul Cultelor sub nr.7879/1951, de ce aceste documente nu figurează în dosar ? Dar, chiar în ipoteza că documentele de mai sus, s-ar afla în dosar, nu se poate omite că la data respectivă, fiind în vigoare Legea nr.21/1924 pentru persoanele juridice (asociații și fundații), în care se precizează:

Art.1: „Persoanele juridice de drept public se creează numai prin lege.”

Art.3: „Asociațiile și așezămintele fără scop lucrativ sau patrimonial nu pot dobândi personalitatea juridică decât pe temeiul unei decizii motivate a tribunalului civil în circumscripția căreia s-au constituit.”

Calitatea de persoană juridică a Statusului se poate susține, dovedi, numai dacă există o Lege prin care să se fi atribuit calitatea de persoană juridică de drept public sau o decizie motivată a tribunalului civil în circumscripția căreia s-a constituit. Cu toată bunăvoința, nu există nici un suport juridic (Lege sau Hotărâre judecătorească), pentru a susține, așa cum se afirmă în statutul și actul constitutiv al fundației, că Statusul ar fi avut la data respectivă o existență legală.

Și mai este un semn de întrebare. Ce se ascunde în spatele precizării, tot din actul constitutiv și statut: „în fine în „Status-Consiliul Arhiepiscopiei Catolice de rit latin din Alba-Iulia.”, deoarece această combinație, care evident nu este legală, caută să asocieze, pentru inducere în eroare, două alcătuirii ce legal nu există, cu atât mai mult nu poate exista coabitarea lor într-un singur organism.

Nu este oare firesc să mă întreb cum de a fost posibil ca o instanță judecătorească din Cluj-Napoca, să-și însușească asemenea argumente „juridice”.

Se mai menționează în statut și actul constitutiv, precum că prin articolul V. al Acordului s-ar fi recunoscut fondurile Statusului. Nimic mai neadevărat! Și pentru a nu se strecura îndoiala, redau conținutul aceluiași articol :

„Toate bunurile ce se găseau la data de 1 ianuarie 1932 în posesiunea și sub administrația aceluia „Status Romano-Catholicus Transylvaniensis”, sunt bunuri cu caracter ecleziastic și vor fi întrebuințate, conform destinațiunii lor inițiale, numai pe teritoriul actual al Diocezei Catolice de rit latin de Alba Iulia.

Dreptul de proprietate este și rămâne garantat, în conformitate cu literele de Fundațiune, donațiune etc. în favoarea fondurilor respective, astfel după cum urmează: fondul de Religieune; fondul de Studii; etc...fondul asigurărilor.

Aceste fonduri sunt de drept reprezentate de Ordinariul de Alba Iulia.

Acele drepturi nu pot fi nici înstrăinate, nici grevate decât în conformitate cu dispozițiunile dreptului comun ale Regatului României și cu prescripțiunile Dreptului Canonic”

Cum este posibil ca o instanță judecătorească să valideze existența unei persoane juridice, ce are ca suport de susținere a necesității existenței documente (act de constituire și statut) a căror conținut sunt în contradicție cu realitatea legală.

De ce Statusul are nevoie de o fundație pentru administrarea și întreținerea imobilelor care, se zice că-i aparțin, când se cunoaște că acest Status nu are existență legală și nu a fost de drept niciodată proprietar ?

Pentru ce fost proprietar, fundația va face, „demersuri administrative și juridice pentru retrocedarea bunurilor imobiliare și mobiliare.”?

46. STRĂDUINȚELE SE CONCRETIZEAZĂ, ÎN TREI DOCUMENTE FĂRĂ DE DREPT

Luând în considerare, cele prezentate în legătură cu Statusul, după anul 1990, au fost obținute de așa zișii urmași de drept al acestuia, trei „documente”:

1.Documentul – eliberat de o autoritate fără calitate, care aproape cu certitudine, astăzi poartă numele de Ministerul Culturii și Cultelor – urmare căruia a apărut, în anul 1994(1999?) acel Status romano-catolic cu C.Î.F. nr. R5435758, cu sediul în municipiul Cluj-Napoca str. I.Maniu nr.5;

2.Sentința civilă nr.1515/1 august 2001 a Judecătoriei Miercurea-Ciuc.

3.Încheierea civilă nr.5348/CC/2005, dată în Ședința camerei de consiliu, a Judecătoriei Cluj-Napoca, în data de 25 noiembrie 2005, în baza căreia, prin fructificarea, fără de drept, a Sentinței civile nr.1515/1 august 2001, s-a dobândit pentru Fundația „Statusul Romano-Catolic din Transilvania, cu sediul în municipiul Cluj-Napoca str.A.Einstein nr.2, calitatea de persoană juridică.

CAP. V. REVENDICĂRI ALE UNOR CETĂȚENI ROMÂNI DE ETNIE MAGHIARĂ

Este de consemnat că începând cu anul 1867 realitatea etnică din Transilvania, Banat, Crișana, Sătmar și Maramureș a determinat pe cei ce-au întocmit cărțile funduare să sprijine elementul etnic maghiar, chiar cu prețul înlăturării drepturilor statului, fapt ce a dus la înscrierea în cărțile funduare, ca proprietar, pe mulți din chiriașii imobilelor respective.

Acest fapt a putut fi constatat cu ocazia verificării, urmare cererilor de restituire depuse, a dosarelor respective, din care lipseau sub diverse motive, în majoritatea cazurilor absolut puerile, actele de dobândire a imobilului revendicat.

Evident, că în asemenea cazuri, factorul subiectiv a fost determinant, în deciziile ce s-au luat referitor la cererile respective.

1. ÎNTREBARE FIREASCĂ

Autoritățile în drept de a face LUMINĂ și DREPTATE în România, când consideră că a sosit, sau va sosit timpul, ca evident în limitele cadrului legal, să se implice pentru a apăra interesele Statului Român în serviciul căruia, consideră că acestea trebuie să se afle ?

CAP. VI. C O N C L U Z I I

1. GUVERNANȚI INCOMPETENȚI ȘI OBEDIENȚI

Guvernele post decembriste, în principal cele conduse de primul-ministru Adrian Năstase și de primul-ministru Călin Popescu Tăriceanu, necunoștoare ale stării de drept, ale cultelor religioase maghiare, ale așa ziselor foste proprietăți ale acestora, sau ale comunităților (nu am înțeles niciodată, ce semnifică aceasta, deoarece comunitățile nu sunt subiect de drept) minorităților etnice – adică a complicatelor realități religioase din teritoriile în cauză , inclusiv problemele legate de unele organizații (ordine călugărești, Statusul), mai mult decât nelegale , și niciodată proprietate a ceea ce astăzi revendică – lipsite totodată de simțul realului, profund marcate de un politicianism ieftin, urmărind un iluzoriu și falimentar, pentru Țară, țel politic și obediente pe măsura necunoștințelor, au reușit să elaboreze și să oficializeze – mă întreb firesc, cine au fost autorii, membrii executivului și a Parlamentului, care au dat gir unor asemenea acte păgubitoare – câteva, dar suficient de multe, acte normative, în materia așa ziselor retrocedări a unor bunuri imobile care au „aparținut” cultelor religioase ș.a.m.d., din România.

2. NU S-A FRUCTIFICAT EXPERIENȚA ALTOR ȚĂRI. DE CE ?

În cazul elaborării unor acte normative, de o mai mică importanță decât actele normative care reglementează retrocedarea proprietăților, elaboratorii acestora, în ideea de-a da un conținut cât mai consistent, din punct de vedere

moral și juridic și pentru a fructifica, prin adaptare la situația specifică din societatea românească, experiența altor legiuitori în acel domeniu, s-au inspirat din actele normative, ale țărilor care au avut sau au de reglementat printr-un cadru legal aceeași problemă. În cazul particular, al retrocedării proprietăților, s-a făcut, cu o premeditate criminală, abstracție de modul cum au tratat legiuitorii alte țări, această excepțional de importantă problemă. Nu s-a luat în considerare, din motive lesne de înțeles, care se încadrează în ceea ce se cheamă, subminarea interesului național, modul în care, de exemplu, a consideră că este firesc să rezolve această problemă – de importanță capitală pentru orice Stat care-și respectă Existența Națională – vecina noastră, Ungaria, care nu a „restituit” (corect: ÎMPROPRIETĂRIT), Bisericilor proprii, averea așa zisă a acelor, deoarece izvorul acelor averi a fost munca Națiunii Maghiare, nu a Bisericilor, sau nu numai a enoriașilor acelor.

Autoritățile din România, cu responsabilități în domeniul în discuție, nu cunosc, sau se fac că nu cunosc, sau nu vor să cunoască, că în Ungaria, legislația nu prevede retrocedări de imobile naționalizate, la fel ca și în alte state, cu vechi stadii în ale democrației, inclusiv din Europa și că Bisericilor proprii le-au fost „retrocedate”, ca recunoaștere a contribuției acestora în promovarea și susținerea idealurilor maghiare, numai lăcașurile de cult

Autoritățile din România, nu cunosc, sau se fac că nu cunosc, sau nu vor să cunoască, modul în care Italia, Franța și Spania, țări catolice prin excelență, au rezolvat problema Ordinilor călugărești, inclusiv a „averilor acestora”, cu toate că ordinele erau ale lor, nu ale altora, dar, cu toate acestea nu puteau admite ca activitatea acestora, deseori aducătoare de prejudicii intereselor statului, să se perpetueze.

3. ORGANIZAȚII ANTISTATALE ȘI DEVALIZATOARE, OFICIALIZATE ÎN ROMÂNIA

Așa zisele ordine călugărești catolice maghiare, care de altfel, în majoritatea cazurilor, sau chiar în totalitate, sunt numai provincii sau case ale ordinilor, precum și Statusul romano-catolic ardelean, cu toate că au un trecut împovărat numai cu acțiuni antiromânești și constant uzurpatoare a drepturilor statului în care au ființat, sunt astăzi, într-o Românie condusă de neaveniți și impostori, recunoscute. Cazul Statusului, este cea mai elocventă probă a incompetenței tuturor autorităților care au gestionat sau gestionează vremelnice, problemele ridicate în prezentul Studiu, deoarece funcționarii ce fac parte din acestea sunt, din păcate, semidocti și incapabili să discearnă, între interesele Statului Român și interesele acelor care cu tenacitate își desăvârșesc opera de devalizare a Statului Român.

4. ÎN CADRUL AUTORITĂȚILOR DIN ROMÂNIA, ESTE SUVERANĂ CRASA NECUNOAȘTERE ȘI SUPERFICIALITATEA

Nici o autoritate (legiuitoare, administrativă, judecătorească, ministerul public etc.), nu și-a pus problema legitimității existenței pe teritoriul României, a ordinilor călugărești catolice maghiare și a Statusului romano-catolic ardelean.

Nici o autoritate (legiuitoare, administrativă, judecătorească, ministerul public etc.) din România nu și-a pus problema sursei sau surselor, imenselor averi ale Bisericilor minoritare maghiare, ale ordinilor călugărești catolice maghiare și ale Statului romano-catolic(?).

Nici o autoritate (legiuitoare, administrativă, judecătorească, ministerul public etc.) din România nu și-a pus fireasca, elementara, întrebare: cum este posibil ca niște culte și „organizații”, fără să fi deținut calitatea de persoană juridică, au dobândit și au deținut în proprietate averi extrem de mari ?

Nici o autoritate publică (legiuitoare, administrativă, judecătorească, ministerul public etc.) din România nu a fost nici cel puțin interesată, să ceară de la Ministerul Culturii și Cultelor și de la autoritățile publice locale, sumele ce-au fost alocate, în perioadele 1919-1940 și 1945-2000(2005) pentru susținerea, din banul public, a Bisericilor minoritare maghiare.

5. BUNURILE ASTĂZI REVENDICATE, SUNT DE DREPT ALE STATULUI ROMÂN

Averile Bisericești (ale cultelor: romano-catolic, reformat, luteran, unitarian), care constau din biserici, locuințe pentru clerici, clădiri diverse, inclusiv cele în care se desfășurau activități școlare, terenuri intravilane și extravilane de orice categorie de folosință, mobilier, inclusiv cel sacru, etc., sunt într-o majoritate covârșitoare, constituite din daniile regești, fiind o proprietate publică deosebită, în sensul destinației acesteia, nu o proprietate bisericească sau a unei comunități (în sens etnic, religios sau administrativ), deoarece **daniile regești** aveau ca **sursă contribuțiile fiscale – ce constituiau avutul național comun – plătite de toți cetățenii țării, mai ales de iobagii români și clericii români, care reprezentau marea majoritate a populației.**

Statul, nu numai că a construit dar a și susținut, pe mai departe acele construcții, precum și activitățile specifice.

6. CĂRȚILE FUNDUARE NU SUNT DOCUMENTE, DE LUAT ÎN CONSIDERARE, ÎN CAZUL RETROCEDĂRILOR

Autoritățile de carte funduară nu aveau dreptul să ordone întăbulări de proprietăți, de bunuri imobiliare pe numele Bisericilor și a corporațiilor

religioase în bază de contracte sau alte obligațiuni, care nu aveau aprobare regală.

Procedura de carte funduară, nici nu constituie, nici nu anulează, drepturi materiale.

Orice înscris în cărțile funduare pe numele:

– Bisericilor ce fac obiectul prezentei, cu excepția cazurilor(absolut ne semnificative) în care bunurile din proprietatea lor au fost dobândite din donații particulare, chetă și alte modalități specifice,

– Ordinilor călugărești catolice maghiare,

– Statusul romano-catolic,

nu au nici cea mai vagă acoperire juridică, deoarece Bisericile, excepție cazurile arătate, și Ordinele(nu aveau personalitate juridică) erau numai uzufructuare, bunurile fiind ale statului. În cazul Statusului, această problemă este și mai clară : nu a fost decât o înțeghebare tolerată fără personalitate juridică, ca atare, nu putea legal să dețină proprietăți.

Marea majoritate a bunurilor – cu excepția donațiilor din partea particularilor, a sumelor strânse prin chetă de la enoriași, sau alte modalități de același fel – au ajuns în stăpânirea bisericilor prin falsificare de documente. Furtul pios, dacă vrem să fim cinstiți, nu este numai un furt ordinar, este un fals și uz de fals în înscrisuri oficiale, neavând nici o legătură cu credința în Divinitate.

7. STATUL ROMÂN VS. STATUL ROMÂN

Recunoaște niște organizații(Ordinele călugărești și Statusul), care de-a lungul timpului s-au distins și printr-un antiromânism declarat și practicat, atribuindu-le totodată și calitatea de persoană juridică, cu toate că statul pe care l-au servit cu devotament – Ungaria – nu le-a recunoscut această calitate, iar în cazul Statusului, acesta a fost numai tolerat **ÎMPROPRIETĂREȘTE** sau **DESPĂGUBEȘTE**(de fapt este tot împroprietărire), prin transfer de muncă românească, Biserica romano-catolică, reformată, luterană și unitariană, Ordinele călugărești catolice maghiare și Statusul romano-catolic(ardelean, etc.?), deoarece bunurile pe care acestea le „revendică” n-au fost de drept în proprietatea acestora niciodată.

Prin ceea ce face în acest segment al „retrocedărilor”, **Statul Român, practică un mod original de autodesconsiderare, de sinucidere economică, de autodevalizare a patrimoniului public și o autosubminare a siguranței naționale.**

CAP. VII. P R O P U N E R I

ÎN VEDEREA INTRĂRII ÎN DREPTURI A STATULUI ROMÂN, PENTRU CA RETROCEDĂRILE SĂ SE FACĂ PE BAZĂ DE TEMEI DE DREPT, ÎN SCOPUL DE-A SE EVITA ÎMPROPRIETĂRI

1- **Sistarea imediată, a procesului de restituire a proprietăților către cultele religioase și către organizațiile(ordinele călugărești și Statusul)** în discuție, date fiind numeroasele lacune ale cadrului legal, care au generat, generează și vor genera, dacă nu se modifică – și datorită necunoașterii de către autorități, inclusiv de cele judecătorești, a complicatelor chestiuni confesionale din Transilvania – numeroase paradoxuri decizionale, toate în dezacord cu adevărul istoric și cu adevărata stare de drept a revendicatorilor și a așa ziselor foste proprietăți ale acestora și având drept consecință, devalizarea Statului Român;

2- **Modificarea cadrului legal în materie**, luându-se în considerare și starea de drept, în decursul istoriei, a revendicatorilor, a bunurilor revendicate, precum și realitățile istorice confesionale din Transilvania.

3- Stabilirea prin lege, fără a se face rabat de la adevărul istoric și a interesului României, nu al altora, menținerea sau nu în viață a ordinelor călugărești catolice, precum și a stării de drept a acestora. În ipoteza că se optează pentru menținerea lor , acestea trebuie, prin lege, să devină simple ordine călugărești catolice, cu totul altceva decât au fost în trecutul nu prea îndepărtat și devotate Statului Român. Nu se va admite subordonarea acestora unor organisme străine. Ordinele călugărești trebuie limitate exclusiv la hotarele țării, conducătorii și membrii acestora să fie numai cetățeni români, cu domiciliul în România. Nu se vor admite, nici în cazul acestora, revendicări de proprietăți, deoarece de drept nu au avut așa ceva niciodată.

4- **Desființarea Statusului(Statului) romano-catolic**(și a tuturor variantelor acestuia), care oricum s-ar mai chema, rămâne o înjghebare unică , nici canonică nici laică, nerecunoscută de nici un organism al Bisericii catolice, cu atât mai mult de Papa, dar care prin mijloace evident necurate, a „revendicat” și a obținut – în numele a nu știu cărei continuități, pentru că Statul romano-catolic ardelean, a cărui continuator se consideră, așa cum am demonstrat, nu a fost decât un organism tolerat în cadrul Ministerului de Culte din Ungaria, nu a avut niciodată calitatea de persoană juridică iar proprietățile despre care face atâta caz nu erau decât rezultatul unor fărădelegi, pe care un simplu organism subaltern nu avea dreptul să le dețină – numeroase imobile(clădiri, terenuri).

5- **Desființarea așa zișilor urmași ai Statusului**, a căror principal scop este de-a „revendica” așa zisele foste proprietăți ale Statusului.

6- **Inventarierea Fondurilor publice în discuție** și a patrimoniilor acestora, așa cum acestea erau la data de 1 ianuarie 1867.

7- **Scoaterea din masa bunurilor revendicabile a:**

– bunurilor ce fac substanța Fondurilor publice;

- bunurilor ce au făcut obiectul donațiilor regilor ungurii, a principilor Transilvaniei, a împăraților imperiului habsburgic;
- fructelor administrării donațiilor mai sus enumerate;
- fructelor administrării Fondurilor publice.

8- În ce privește bunurile, pe care Bisericele, le consideră că sunt proprietatea lor, după ce în prealabil, din masa acestora se vor scoate donațiile regilor unguri, donațiile principilor Transilvaniei și donațiile împăraților habsburgici și fructele acestor donații, rămâne să se restituie numai bunurile dobândite din donațiile particularilor și eventual fructele acestora, numai bunurile – ce-au fost dobândite din cheta de la enoriași și prin alte modalități specifice – și fructele acestora, din care evident nu poate rezulta o masă consistentă de bunuri revendicabile și restituibile, dar și acestea numai după o prealabilă analiză, în care se vor lua în calcul sumele consistente, cu care statele, inclusiv Statul Român a participat la susținerea lor. Aceasta, deoarece este de neadmis ca banul public să devină un bun particular, din neștiință, obediență și alte calificative neonorante.

9- Modalitatea în care Ungaria a rezolvat această problemă – de altfel simplă – cu propriile bisericii, este un exemplu mai mult decât de urmat.

10- Bunurile recuperate de la cultele religioase în cauză, de la ordinele călugărești catolice maghiare și de la Statusul romano-catolic(?), se vor aloca fondurilor publice de studii, de religie, de burse și învățătoresc al școlilor normale.

11- Fondul de studii, fondul de religie, fondul de burse și fondul învățătoresc al școlilor normale, vor fi administrate de către Ministerul Culturii și Cultelor. Fondul de pensii învățătoresc al școlilor normale, se va administra de Ministerul Muncii și Ocrotirilor Sociale, iar Fondul orfelinatului terezian din Sibiu, se va da în administrarea Consiliului local al municipiului Sibiu;

12- Prima condiție pe care, un revendicator este absolut obligatoriu să o îndeplinească, este prezentarea, numai în original a documentului prin care, autoritatea în drept să stabilească calitatea de persoană juridică, îi atestă această calitate. Dacă această calitate nu a fost dobândită în România, revendicatorul trebuie să prezinte, documentul de recunoaștere a calității de persoană juridică română, eliberat de autoritatea română, în drept de-a emite un asemenea document. Deci este necesară o reatestare, a acestei calități de o autoritate română în drept să o facă.

13- Nu se vor putea revendica, în baza așa zisei calități de continuator, foste proprietăți ale persoanei juridice, pe care revendicatorul pretinde că o continuă, decât în cazul cultelor recunoscute de lege la data expropriării. (Un caz de acest gen este acela a St. r.-c.a., care are până la această dată nu mai puțin de 2 continuatori. Fiecare dintre acești revendică câte ceva, evident ceva ce nu a fost niciodată de drept a St.r.-c.a. deoarece acesta de drept nu a existat niciodată și cineva care nu este recunoscut nici nu poate să dețină proprietăți)

14- Se vor putea revendica numai bunurile intrate în proprietatea revendicatorului după data de la care i-a fost recunoscută, calitatea de persoană juridică, conform paragrafului anterior.

15- Documentul, numai în original, pe care un revendicator, dintre cultele religioase în discuție, îl va putea depune în scopul de a-și susține, dreptul de

proprietate asupra bunului revendicat, poate și trebuie să fie numai, actul de donație din partea unui particular, persoană fizică.

16- În lipsa documentului de mai sus, susținerea calității de proprietar nu se va putea face cu nici un alt document.

17- Este, absolut obligatoriu ca **toate cererile de revendicare, să fie analizate de la ORIGINI**. Adică, de la primul document original, din care să rezulte sursa resurselor financiare și materiale care au fost folosite la construirea sau dobândirea bunului revendicat, precum și – foarte important – primul proprietar, nu primul uzufructuar, neomițându-se a se face o confruntare între înscrisurile din cartea funduară și înscrisurile ce se regăsesc în vechile protocoale de cărți funduare, nu așa cum se procedează în prezent de incompetentele și iresponsabilele noastre autorități, indiferent de nivelul decizional, care, de exemplu, pe baza unui simplu extras de carte funduară, care conform celor demonstrate, nu poate avea în „favoarea revendicatorilor”, ce fac obiectul prezentei, decât înscrisuri fără acoperire de drept, rezultate ca urmare a traficului de influență, presiuni asupra funcționarilor de la Cartea Funduară, falsul și uzul de fals în înscrisuri oficiale. A nu se omite că verificările trebuie, în continuare făcute, din proprietar în proprietar, până la cel ce revendică, și următorul și că toate înscrisurile din cartea funduară trebuie să aibă, ca suport, un document original. Lipsa documentului sau a documentelor, nu este un motiv de-a se accepta înscrisul sau înscrisurile, din cărțile funduare, date fiind, în primul rând numeroasele fraude, descoperite în aceste înscrisuri, fraude de care se folosesc cu bună știință așa zișii revendicatori, iar în al doilea rând, deoarece în foarte multe cazuri, documentele au fost sustrase, cu premeditate, tocmai pentru ca în caz de nevoie să se poată face apel la argumente forțate (calamități naturale, sustrageri, degradare accentuată datorită a diferite împrejurări, conflicte militare, etc.), sau să se accepte un alt gen de „documente”, vezi doamne, la fel de „legale”, dar care au fost de o asemenea manieră întocmite încât să nu mai existe nici un dubiu asupra dreptului de proprietate al revendicatorului.

Consider că prin precizarea ce-a fost făcută în Art.VIII alin.3 din Acord: **„Rectificarea se va face conform dispozițiilor prezentului acord, ținând seama de inscripțiunea inițială menționată în cărțile funduare, în momentul primei dobândiri”**, se validează, încă odată, faptul că în cărțile funduare au fost operate multe înscrisuri fără acoperire juridică.

Pentru a nu putea fi acuzat de pedanterie excesivă, sau de un exces de zel, cu o anumită conotație, cu permisiunea Dumneavoastră, Vă prezint cazul fostului Liceu regesc din Cluj-Napoca, situat pe str. M. Kogălniceanu la nr.2 care cu toate că a fost construit în anul 1821 din Fondul de studii, adică din fond public, așa cum fără nici o posibilitate de contradicere rezultă din ceea ce scrie în piatră pe frontispiciul clădirii:

FRANCISCO I AUSTRI. IMP. GEORGIO BANFFY GUBERN.
LYCEUM REGIUM EREDIT. FUNDI STUDI(ORUM) CATH(OLICORUM)
MAGNIFICENTIUS REAEDIF.

Este astăzi revendicat, fără nici o motivație de drept, de Consistoriu romano-catolic, în numele Arhiepiscopiei romano-catolice de Alba-Iulia.

18- **Constituirea prin lege, a unei Comisii Speciale**, investită cu autoritate decizională, formată numai din specialiști atașați cauzei naționale, din care în primul rând trebuie să facă parte cunoscători ai istoriei cultelor religioase din Ungaria, Principatul Transilvaniei, Imperiul habsburgic și Statul dualist Austro –Ungaria, juriști specializați în problemele specifice speței în cauză, procurori, judecători, reprezentanți din partea autorităților centrale și locale, care sunt implicate în această specifică și delicată acțiune de restituire. Din Comisia Specială, nu este permis să facă parte, politicieni și persoane receptive la imixtiuni din partea politicului.

Comisia Specială, va verifica desigur, numai în cazurile ce fac obiectul prezentei, toate dosarele de revendicări, trecute, prezente și viitoare. Dosarele în care s-a dat soluția, vor fi reverificate, evident de către Comisia Specială, indiferent de autoritatea, inclusiv cea judecătorească, care a soluționat cazul, Comisia Specială fiind investită să inițieze și să monitorizeze, conform celor legale, modul de cum se realizează punerea în aplicare a celor stabilite. În fiecare caz în parte, după analizarea dosarului, va dispune după cum urmează: respingerea dosarului, reanalizarea cererii după ce dosarul în cauză se completează cu documentele cerute, aprobarea dosarului.

Practic, această Comisie Specială, cu atribuții complexe și de mare responsabilitate, va înlocui, actuala Autoritate Națională pentru Restituirea Proprietăților, căreia, din soluțiile pe care le-a dat în dosarele instrumentate, nu i se poate imputa decât că este absolut incompetentă fiind totodată și un instrument foarte eficace în mâna „revendicatorilor.”

19- Deoarece autoritățile locale, mai ales în această problemă extrem de importantă dar și delicată, a retrocedărilor în discuție, dovedesc că:

– sunt la fel de necunoscătoare ca autoritățile ce-au elaborat și aprobat actele normative în materie,

– sunt supuse la diferite presiuni care influențează deciziile acestora în sensul că în numeroase dosare deciziile date, au ieșit în întâmpinarea, fără puțință de contrazicere, a interesului „revendicatorului”, prejudiciind astfel patrimoniul public,

– în numeroase cazuri, din proprie inițiativă, sprijină prin felurite moduri, evident nelegale, cauza „ revendicatorului”, aceasta tot în detrimentul patrimoniului public,**este absolut necesar ca autorităților locale să nu se mai bucure de competență în această problemă.**

20- Pentru a stăvilii avântul unor „revendicatori” care caută să profite de lacunele cadrului legal și de modul „îngăduitor” cu care unele autorități consideră că trebuie să-și facă datoria, fac demersuri, cu bună știință, fără acoperire de drept, folosind documente falsificate și alte mijloace inducătoare în eroare, pentru a intra în proprietatea unor bunuri, precum și pentru membrii autorităților de decizie în această problemă, care soluționează diferite dosare prin încălcarea cu rea-credință a celor legale, este necesar a se aplica prevederile Codului Penal.

21- Deoarece, instanțele de judecată, în extrem de rare cazuri au judecători care să cunoască în profunzime, complicatele probleme legate de proprietățile revendicatorilor în discuție, ceea ce atrage după sine vicierea gravă a actului de justiție, cu urmări dintre cele mai grave asupra patrimoniului public,

este necesară o grabnică instruire specifică a acestora, de care trebuie să beneficieze obligatoriu și toți juriștii și avocații, implicați în astfel de cauze.

22- Deoarece, instanțele de judecată, realmente dau dovadă de o de neadmis necunoaștere a actelor normative în vigoare, motivând hotărâri judecătorești, având ca suport de drept acte normative anulate de zeci de ani, care nici la data la care se considera că sunt în vigoare, nu au fost luate în considerare de instanțele de judecată, se impune de urgență să se acționeze în acest sens, iar anularea respectivelor sentințe, să se facă cu celeritate. Prezentarea în detaliu a unui asemenea caz a fost făcută în capitolul în care am tratat problema Statusului.

Dacă nu se va proceda astfel, se vor oficializa **ÎMPROPRIETĂRII**, adică transferuri de bunuri din patrimoniul public, la a cărui constituire au participat în principal românii – iobagi și clerici – deoarece aceștia formau marea majoritate a populației Transilvaniei, Banatului, Crișanei, Sătmăruului și Maramureșului. Adică se va oficializa transferul de muncă românească, către cultele religioase – romano-catolic, reformat, unitarian și luteran – care sunt străine de spiritul românesc și care s-au străduit, multe secole, să ne deznaționalizeze, ca să nu mai comentez stăruința ce-au depus pentru menținerea românilor, într-o stare economică și culturală precară. Transferul de muncă românească se va face și către ordinele călugărești catolice maghiare și Statusul romano-catolic, dacă nu se va soluționa această problemă, în armonie cu interesele Statului Român.

CAP.VIII. ÎN LOC DE ÎNCHEIERE

Autoritățile care aprobă, din incompetență „revendicările”, adică în majoritatea covârșitoare a cazurilor, a **ÎMPROPRIETĂRILOR** nu sunt capabile, să sesizeze, disprețul profund și desconsiderarea pe care o provoacă tuturor „revendicatorilor”, faptul că-și însușesc, cu o seninătate infantilă, debordantă, documente ce se disting nu prin corectitudine ci prin purtarea cu nerușinare a consecințelor falsului și a uzului de fals în înscrisuri oficiale, a traficului de influență, s.a.m.d.?

Sunt nevoit să mă mai întreb, cum de persoanele care prin funcțiile pe care le dețin, fiind obligate să apere și interesele Statului Român, nu au nici cel mai mic interes de a-și îndeplini această obligație și nici cel puțin, mândria de sine, de-a nu se lăsa batjocorite, complăcându-se totodată în condiția de slugă umilă, a unor „revendicatori” veroși care n-au, în marea majoritate a cazurilor, nici cel mai mic drept de-a revendica ceva?

Sunt de asemenea îndreptățit, să-mi exprim totala dezaprobare, față de neangajarea, Academiei Române, a Institutelor de Istorie sau a istoricilor ca persoane independente, în acțiunea de combatere a devalizării Statului Român, prin luarea de atitudini publice în contra deciziilor iresponsabile, ale celor mai înalte autorități din România, ale autorităților administrative locale și ale autorităților judecătorești.

Este de asemenea inadmisibil, ca intelectualitatea din România, atâta cât mai este, să privească ca simplă spectatoare, acțiunile ce sapă la temelia Statalității Române.

Îmi este nespuse de greu, dar realitatea în care trăiesc, nu mă lasă să omit a vă aduce la cunoștință o anume afirmație, din păcate întristător de adevărată, făcută de un fruntaș catolic ardelean, ce-a fost publicată în ziarul „Neamul Românesc” din data de 24 martie 1929, de către fostul subsecretar de stat, în Ministerul Instrucției Ștefan Meteș și a cărei veridicitate, se regăsește, în cele ce-ați lecturat: „ **E adevărat că se agită aici tot mai mult chestia catolică. Nu fiți îngrijorați, căci noi suntem oameni cu experiență și diplomați. Ne dăm foarte bine seama în ce țară trăim și cu ce oameni avem de lucru. Trebuie să recunoaștem, bine înțeles numai între noi, că situația noastră e dificilă și e în defavorul nostru. Norocul nostru e faptul, că la București nimeni nu e lămurit asupra rostului Bisericii catolice, iar cuvântul Românilor ardeleni nu e prea luat în seamă. Între guvern și opoziție nu e nici o înțelegere, ci dușmănie feroce. Unii se ocupă cu întărirea materială a partidului, iar ceilalți vrea răsturnarea Guvernului. Chestii, fie chiar naționale, nu sunt, să-i poată uni, și aceasta, spre binele nostru. Vedeți, în Ungaria așa ceva n-a existat nici odată. Când era vorba de interese naționale, ura între partide înceta. Aici chiar dacă Guvernul ar vrea să aducă o lege pentru a micșora situația materială și culturală a catolicilor, fiți siguri, că opoziția va lupta cu înverșunare contra Guvernului, servindu-ne pe noi. Am intervenit la Papa ca, atunci când problema catolică va fi acută, Nuntialul papal să înceapă tratativele cu Guvernul român pentru Concordat. Și faptul acesta va ușura situația noastră foarte mult. Unde mai puneți că frații români uniți ne dau tot sprijinul, prin arhierii lor, ca biserica noastră să nu fie înfrântă, căci aceasta va însemna și micșorarea votului lor în Statul român. Rezervăm la urmă cel mai puternic argument, dacă împrejurările și oamenii amintiți nu ne vor putea ajuta, cum dorim. **NU UITAȚI CĂ TRĂIM ÎNTR-O ȚARĂ ORIENTALĂ, unde BANUL ARE PUTEREA SUPREMĂ. Noi VOM JERTFI, dacă trebuie, ZECI DE MILIOANE pentru a salva situația materială și culturală a Bisericii noastre, care e însăși mântuirea poporului maghiar de aici și pot să vă asigur, că izbânda noastră va fi deplină**”.**

Ceea ce v-am redat mai sus este cruda realitate a timpurilor nu demult trecute, dar care se potrivește – spre rușinea tuturor acelorora, care au participat și participă, ca parlamentari sau ca și guvernanți, indiferent de rangul autorității administrative, la rezolvarea treburilor Statului – ca o mănușă, timpurilor prezente.

Și pentru a nu se rămâne cu impresia, că am un mod patologic de-a privi și de-a interpreta realitatea o să mă rezum în a vă prezenta cazul liceului așa zis franciscan conventual (minorit) din Șimleul-Silvaniei.

Acel liceu, condus de Ordinul călugăresc franciscan conventual, cu scopul de-a maghiariza pe românii dintr-un întins teritoriu, a fost ridicat din resursele financiare ale fostului Stat maghiar, pe terenul pus la dispoziție de către orașul Șimleul –Silvaniei. În anul 1919, a fost luat, așa cum era firesc, în stăpânire românească, devenind liceul „Simion Bărnuțiu”. După 12 ani Ordinul

Franciscanilor conventual, intentează proces Statului Român în scopul de-a recupera acest liceu. Contrazicând evidența, în doar câteva luni, Ordinul obține câștig de cauză, inclusiv la Curtea de Apel din Oradea. Statul Român a fost condamnat la plata chiriei pentru perioada de 12 ani și la evacuarea liceului. Prin urmare, un așezământ destinat educației, edificat din resurse publice, pe teren public, care firesc trebuia să revină Statului Român ca succesor al Statului dualist Austro-Ungaria, fără nici cea mai firavă motivație de drept, este smuls, din domeniul public și oferit pe tavă reclamanților.

Care este partea nevăzută, a acestei nelegiuri ?

Procesul a fost pus la cale de fostul prefect al județului Sălaj, dr. Victor Gheție, care și-a luat părtași la această „afacere”, ca avocați, pe deputatul român, dr. A. Pordea și pe fostul ministru „român”, C. Xenii.

Și pentru ca și cele mai bănuitoare persoane să fie convinse, de cele de mai înainte afirmate, vă citez din scrisoarea adresată, în data de 25 iulie 1934, de Provincialul Bonaventura Pazsitny către nunțiul papal : „ Inițierea procesului n-a pornit de la noi, la aceasta ne-au determinat alții, și anume funcționarii din Minister, nu atât pentru binele nostru, cât pentru binele și folosul lor”. Despre ce folos este vorba, reiese din scrisoarea pe care prefectul amintit o adresează Provincialului ordinului minorit, prin care își oferă serviciul, de-a câștiga liceul în favoarea Ordinului, în schimbul a 60% din valoarea acestuia.

În final nu s-a dat câștig de cauză Ordinului deoarece Înalta Curte de Casație prin Decizia nr. 789/13 mai 1935, dă verdictul firesc.

Înainte de-a încheia prezentul Studiu, este necesar să nu omit a preciza, că dacă se extind cele constatate la întregul teritoriu în discuție, fără a fi necesar un exercițiu de inteligență deosebit, se va putea aprecia anvergura consecințelor – în contra domeniului și interesului public – create de un cadru legal superficial elaborat, pus în aplicare de autorități, a căror funcționari sunt necunoscători, sunt superficiali, sau intenționat rău voitori.

Și dacă la cele prezentate se mai adaugă, și chestiunea legată de modul în care, fără nici o motivație reală, se împrăștiere – în detrimentul celorlalți cetățeni români – cu suprafețe imense de păduri, urmașii foștilor grăniceri care aveau posesorii de păduri, deci numai drept de folosință indiviză și nu drept de proprietate indiviză, ne putem ușor imagina anvergura acestei acțiuni de devalizare a Statului Român și consecințele, în timp prezent și viitor pentru Țară.

Probabil, că în aceeași manieră se tratează și cererile optanților și inamicilor de război, precum și a urmașilor acestora, care nu mă îndoiesc, că știu să profite de crasa necunoaștere și obediența autorităților de decizie (parlament, guvern, administrative centrale și locale, justiție).

Mai este loc și timp, pentru îndreptarea nefirescului și a nedreptului, precum și pentru a pune în locul acestora adevărul și dreptatea, în scopul de-a intra în drepturile sale, munca românească și Statul Român. Dar pentru aceasta este nevoie de-a se da curs îndemnului rostit de I.C. Brătianu, în ziua de 6 iulie a anului 1870 în Parlament : „În politică, înainte de toate, să fim Români.”

Cluj-Napoca,
11 martie 2006

Corneliu Pop

CUPRINS

Introducere	2
1.- Revendicatorii și adevărații creatori a bunurilor revendicate.	
2.- De ce se confruntă Statul Român cu o asemenea problemă ?	
3.- Aceeași problemă dar rezolvare firească.	
4.- Firescul pus în drepturi și în România.	
5.- Statutul românilor, creatori a bunurilor,astăzi, revendicate de foștii opresori.	
I. Bisericile maghiare din România	5
1.- Încreștinarea ungarilor.Averea națiunii, suportul material al Bisericii romano-catolice.	
2.- Starea de drept a bunurilor Bisericii romano-catolice.	
3.- Foștii opresori și deficitul de memorie.	
4.- Furtul pios,izvor de averi pentru Biserica romano-catolice.	
5.- Falsul și uzul de fals în înscrisuri oficiale, suport pentru revendicări.	
6.- Bunurile Bisericilor reformate, unitariene și luterane au aparținut tot statului.	
7.- Cărțile funduare nu constituie, drepturi materiale.	
II. Ordinele călugărești catolice maghiare	11
1.- Istoric. Asigurarea suportului material.	
2.- Dependență.	
3.- Misiuni.	
4.- Există motivații pentru menținerea în viață a unor organisme perimate și ostile?	
5.- Situația juridică a ordinelor călugărești catolice maghiare.	
A. În Ungaria.	
B. În România.	
6.- Averi.	
7.- Acțiuni subversive în contra Statului Român.	
III.Fondurile publice	16
1.- Istoric și mod de formare.	
2.- Administrarea fondurilor publice.	
3.- Precizări împărătești, pentru a se evita viitoare interpretări.	
4.- O precizare necesară.	
5.- Componenta fondurilor publice și susținerea permanentă a acestora de către stat.	
6.- Valori semnificative.	
7.- Folosirea veniturilor fondurilor.	
8.- Cu mici excepții, dar numai în perioada austriacă, de fondurile publice au beneficiat și românii.	
9.- Natura de drept a fondurilor publice. Noi argumente.	
10.- Statusul prin mijloace dolosive, acaparează fondurile publice.	
IV. Statusul romano-catolic	23
1.- Specificul Bisericii romano-catolice din Ungaria.	
2.- Organizarea Bisericii romano-catolice din teritoriile unite cu România,urmare Hotărârii din 1 Decembrie1918 de la Alba-Iulia.	
3.- Precizări introductive în problema Statului(Statului)catolic.	
4.- Istoric și acțiuni ale primului Stat catolic.	
5.- Exces de zel în slujba catolicismului.	
6.- Final nescontat, pentru Statul catolic.	

- 7.- Istoric și acțiuni ale celui de-al doilea Stat catolic(ardelean).
- 8.- Eșuarea primei tentative de uzurpare a drepturilor Statului și de recunoaștere ca organizație.
- 9.- Statul catolic ardelean, în continuare nerecunoscut.
- 10.- Disensiuni în cadrul organizației.
- 11.- Guvernul Ungariei nu îmbrățișează ideea de-a permite Statusului să-și sporească atribuțiile.
- 12.- Ilegalitățile sfidătoare ale Statusului, tolerate de un guvern supus presiunilor.
- 13.- Guvernul reamintește Statusului care-i sunt limitele de competență.
- 14.- Susținătorii Statusului încurajează recurgerea la fals și uz de fals în înscrisuri oficiale.
- 15.- Autorități ale administrației centrale, iau poziție în contra abuzurilor Statusului.
- 16.- Se confirmă că Statusul,este un simplu organ provizoriu al guvernului.
- 17.- Primul război mondial, o probă de fidelitate trecută cu brio.
- 18.- Primele gesturi de incompetență și slăbiciune ale autorităților din România după Marea Unire.
- 19.- Lașitatea autorităților din România, susțin reacțiile antistatale ale Statusului.
- 20.- Palidă reacție a autorităților din România, la consistentele argumente ale prof.Ghibu.
- 21.- Jurist ungar de renume, nu are argumente pentru susținerea legalității și menținerea în viață a Statusului.
- 22.- Vaticanul nu a recunoscut niciodată Statusul.
- 23.- Statusul prin episcopul Majláth, recurge din nou la fals și uz de fals în înscrisuri oficiale.
- 24.- Toate manevrele Statusului de-a fi recunoscut, cel puțin formal, eșuează.
- 25.- România provoacă Statusului numai silă.
- 26.- Acțiuni pe față ale Statusului, împotriva României.
- 27.- Statusul este pe mai departe, o înjghebare tolerată.
- 28.- Este instituită o comisie istorico-juridică, pentru studierea problemei Statusului.
- 29.- Concluziile comisiei.
- 30.- Noi elemente agravante în contra Statusului.
- 31.- Statusul nu poate avea situație de drept niciodată în România.
- 32.- Profesori universitari de credință catolică, stabilesc caracterul anticatolic al Statusului.
- 33.- Luări de poziție,dar fără finalitate, ale autorităților.
- 34.- Ministrul justiției Valer Pop joacă cartea Statusului.
- 35.- Alte luări de poziție în contra Statusului.
- 36.- Rectificări firești în cărțile funduare, pentru înlăturarea înscrisurilor false, făcute sub presiunea Statusului în perioada 1870-1919.
- 37.- Reluarea interpelărilor parlamentare în problema Statusului.
- 38.- Presa străină confirmă dreptul României de-a desființa Statusul.
- 39.- Instanțele de judecată Confirmă lipsa calității de persoană juridică a Statusului.
- 40.- Perioada de după anul 1945, până în anul 1990.
- 41.- O firească întrebare.
- 42.- Ministerul Culturii și Cultelor, germenul unei așa zise stări de drept?
- 43.- Urmările„documentului” emis de o autoritate fără calitate.
- 44.- Judecătoria Miercurea-Ciuc și Ministerul de Finanțe, fac jocul devalizatorilor.
- 45.- Judecătoria din Cluj-Napoca, continuă seria nedreptului.
- 46.- Străduințele se concretizează, în trei documente fără de drept.

V. Revendicări ale unor cetățeni români de etnie maghiară.....52

- 1.- Întrebare firească.

VI. Concluzii.....53

- 1.- Guvernanți incompetenți și obedienți.
- 2.- Nu s-a fructificat experiența altor țări. De ce?

- 3.- Organizații antistatale și devalizatoare, oficializate în România.
- 4.- În cadrul autorităților din România, este suverană crasa necunoaștere și superficialitatea.
- 5.- Bunurile astăzi revendicate sunt de drept ale Statului Român.
- 6.- Cărțile funduare nu sunt documente de luat în considerare, în cazul retrocedărilor.
- 7- Statul Român vs. Statul Român.

VII. Propuneri	57
În vederea intrării în drepturi a Statului Român, pentru ca retrocedările să se facă pe bază de temei de drept în scopul de-a se evita împrăștierea.	
VIII. În loc de încheiere	61
Bibliografie	67

BIBLIOGRAFIE

1. Abrudan, Paul și Racovițan Mihai: Transilvania-documente istorice, București,1991.
2. Academia Română: Memoriile secțiunii istorice, seria III tomul I, București,1923.
3. Bochkor Mihály: Az Erdélyi katolikus autonómia, Cluj, 1911.
4. Budapesti Szemle, anul 1897, vol. 90-94, Budapest, 1897.
5. Colectiv: Biserica noastră și cultele minoritare, București,2000.
6. Colectiv: Dicționar Enciclopedic Român, vol.I-IV, București, 1962-1966.
7. Colectiv: Istoria României, Transilvania, vol.I și vol.II, Cluj-Napoca, 1997.
8. Colectiv: Istoria României, Transilvania, vol. I și vol. II, Cluj-Napoca, 1997.
9. Colecția „Monitorul Oficial”: Anul 1920, 1924, 1927, 1929, 1932.
10. Colecția ziarului „Universul”: Anul 1929.
11. Consiliul Dirigent al Statusului : Documente de seamă ale Statusului romano-catolice din Ardeal, Cluj,1926.
12. Constituția României 2003, Monitorul Oficial, 2003.
13. Daempf Sandor:A holt-kézi törvény (lex amortisationis).
14. Djuvara,Neagu: O scurtă istorie a românilor povestită celor tineri, București, 1999.
15. Enescu,Ion și Iuliu: Ardealul, Banatul, Crișana și Maramurașul din punct de vedere, agricol,cultural și economic, București,1921.
16. Ghibu Onisifor: Acțiunea catolicismului unguresc și a Sf. Scaun în România întregită, Cluj,1934.
17. Ghibu Onisifor: Politica religioasă și minoritară a României, București, 2003.
18. Ghibu Onisifor: Acte și documente privitoare la Statul romano-catolic ardelean, Cluj, 1933.
19. Ghibu Onisifor: Universitatea Daciei Superioare și problema Statului romano-catolic ardelean, Cluj, 1933.
20. Ghibu Onisifor: Doi uzurpatori ai drepturilor regelui României și ai Universității din Cluj: Sfântul Scaun de la Roma și Statul romano-catolic ardelean, Cluj, 1934.
21. Ghibu Onisifor: Ordinul Franciscanilor Conventuali(Minoriții) din Transilvania, vol. I și vol. II, București,1938.
22. Ghibu Onisifor: Ordinul canonic Premonstratens din România, Un instrument în serviciul revizionismului maghiar, București, 1936
23. Ghibu Onisifor: Un anahronism și o sfidare, Statul romano-catolic ardelean, Studiu istoric și juridic, Cluj, 1931.
24. Ghibu Onisifor: Nulitatea Concordatului dintre România și Sf. Scaun, Cluj, 1935.
25. Ghibu Onisifor: O grea moștenire hărăzită de ultimele guvernări, București, 1933.

26. Ghibu Onisifor: Scrisoare către Senatul Universitar, al Universității „Regele Ferdinand I” din Cluj, Cluj, 20 iunie 1924.
27. Ghibu Onisifor: Scrisoare către Rectorul Universității „Regele Ferdinand I” din Cluj, Cluj, 19 decembrie 1932.
28. Ghibu Onisifor: De la Răscoala lui Horia la Dictatul de la Viena, București, 2001.
29. Gyarfas, E.: Ștatușul catolic ardelean și Acordul de la Roma, Cluj, 1933.
30. Hațieganu Emil: Scrisoarea nr.728-1928/1929 către Ministrul Instrucțiunii Publice, Cluj, 18 decembrie 1923.
31. Încheiere civilă nr.5348/CC/2005, a Judecătoriei Cluj-Napoca.
32. Kosutány Ignác: Egyházjog a Magyarországi egyházak alkotmánya és közigazgatása, Cluj, 1903.
33. Lechințan, Vasile: Instituții și edificii istorice din Transilvania, Cluj-Napoca, 2000.
34. Legea nr.21/1924, pentru Persoanele Juridice (Asociații și Fundații).
35. Lupaș, Ioan: Istoria bisericească a românilor ardeleni, Sibiu, 1918.
36. Magyar Kisebbség, anul 1928, Lugoj, 1928.
37. Ministerul Afacerilor Externe a României: România-Vatican, relații diplomatice 1920-1950, vol. I, București, 2003.
38. Ministerul Justiției-Colecția de Legi, Decrete, Hotărâri și Decizii, 1951, București, 1951.
39. Mușeț Aurel: Cele două convenții dintre Statul Român și Vatican, Beiuș, 1943.
40. Neamul Românesc, București, 1929.
41. Onișor, Victor: Situația juridică a Statului romano-catolic ardelean și fondurile administrate de el, Cluj, 1934.
42. Ordonanța nr.26/2000, cu privire la asociații și fundații, actualizată.
43. Prodan David: Memorii, București, 1993.
44. Prodan David: Supplex Libellus Valachorum, București, 1984.
45. Pușcariu Ilarion: Documente pentru limbă și istorie, Sibiu, 1897.
46. Retegan, Simion: Dieta Românească a Transilvaniei, Cluj-Napoca, 1979.
47. Sentința civilă nr.1515/1 aug. 2001, a Judecătoriei Miercurea-Ciuc.
48. Sofronie George: Natura juridică a Acordului de la Roma, Cluj, 1939.
49. Stenograma ședinței Senatului României, 6 iunie 2005.
50. Törtenelmi Tár, anul 1882, Budapest, 1882.